

Duża frekwencja w referendum ludowym w NRD

Od wczesnych godzin rannych frekwencja w lokalach, gdzie obywatele NRD wypowiadają się w sprawie nowej socjalistycznej konstytucji, była bardzo znaczna.

W NRD nie ma ustawowego obowiązku głosowania. Prawo głosowania przysługuje wszystkim obywatelom, którzy ukończyli 18 rok życia.

Niedziela, 7 i poniedziałek
8 kwietnia 1968 r.
Rok XXIII Nr 84 (6629)

DZIENNIK ŁÓDZKI

Względny spokój w Waszyngtonie

Policja i wojsko Johnsona bronią konstytucji białych w USA

Na zdjęciu: tak wyglądała północno-wschodnia część Waszyngtonu 5 bm. po południu. Biały Dom ukryty jest za kolumnami dymu w górnym, prawym rogu zdjęcia.

Gwałtowne rozruchy, które wybuchły w Waszyngtonie w nocy z czwartku na piątek obciążały w ciągu dnia całą

raz szersze połacie stolicy Stanów Zjednoczonych. W godzinach południowych policja, która usiłowała odizolować objęte zaburzeniami części miasta stwierdziła, że nie jest w stanie opanować sytuacji. Pojedyncze grupy ludności murzyńskiej dotarły do centrum stolicy na ulice w bezpośredniej bliskości Białego Domu. Ulice na wielu odcinkach są zasypane szkłem z porzucanych samochodów.

O godzinie 16 czasu miejscowego w piątek prezydent Johnson ogłosił przez telewizję, iż stolica objęta jest „stanem wewnętrznym niepokoju i rozruchów”. Określenie to oznacza ustanowienie w Waszyngtonie stanu wyjątkowego. Prezydent stwierdził, że „zagrożone jest życie i życie” ludności.

Na terenie stolicy wprowadzono godzinę policyjną od 17.30 do 6.30.

Wczorajsze poranne doniesienia agencji podawały, że wystąpienia ludności murzyńskiej ocałowały już 46 dużych miast Stanów Zjednoczonych. Zanożowano je m. in. w Raleigh, Charlotte i Greensboro. W Filadelfii władze miejskie wprowadziły stan wyjątkowy.

W depešy z Waszyngtonu Agencja Reutera pisze, że po całonocnych demonstracjach (A) Dalszy ciąg na str. 2

5 bm. po południu na rozkaz prez. Johnsona, do centrum Waszyngtonu wkroczyły jednostki wojskowe, które mają bronić Kapitolu przed demonstrującymi Murzynami. Na zdjęciu: uzbrojony w karabin maszynowy posterunek u wejścia na Kapitol.

CAF - AP - telefoto

We wtorek pogrzeb Martina Luthera Kinga

W piątek przewiezione zostały do Atlanty zwłoki Martina Luthera Kinga zamordowanego w Memphis. Specjalny samolot wynajął w tym celu senator Robert Kennedy, który najprawdopodobniej weźmie także udział w pogrzebie murzyńskiego przywódcy. Pogrzeb wyznaczono na wtorek.

Atlanta, miasto, w którym urodził się i działał King rozpoczęła w sobotę tygodnie żałoby po jego śmierci.

Komunistyczna Partia Stanów Zjednoczonych wezwała zwiazki zawodowe i robotników USA do przerwania pracy w przedsiębiorstwach i organizowania wieców dla uczczenia pamięci dr Martina Luthera Kinga i zastanowienia się nad konsekwencjami, jakie pociągnie za sobą ta zbrodnia. „Donośnik z zimną krwią” - oświadcza KP USA - rasistowska zbrodnia na osobie dr Kinga wywołała uczucia głębokiego żalu i gniewu wśród wszystkich postępowych ludzi na całym świecie.

Prasa francuska poświęca całe kolumny materiałom związanym z zamordowaniem Martina Luthera Kinga, które zepchnęły na dalszy plan wszelką inną problematykę. Przeważa opinia, że morderstwo to może stać się „katastrofą narodową dla Stanów Zjednoczonych” („Populaire”) i że „konsekwencje tego dadzą się odczuć na całym świecie, a przede wszystkim w Afryce, Azji i Ameryce Łacińskiej” („Combat”).

Rzymski korespondent PAP, red. Morawski donosi: Wiadomość o morderstwie przywódcy murzyńskiego w USA, dr Martina Luthera Kinga wywołała, we Włoszech wstrząs, oburzenie i żal, odsuwając na dalszy plan wszystkie inne wydarzenia, nawet dotyczące kampanii wyborczej. W piątek wieczorem przed

Centralne uroczystości „Dnia Pracownika Służby Zdrowia” List do W. Gomułki

W Kołobrzegu odbyły się centralne uroczystości „Dnia Pracownika Służby Zdrowia”, obchodzonego w tym roku pod hasłem „Medycyna Jutra”.

Wicepremier Z. Nowak, zabierając głos podczas akademii, podkreślił ogromną rolę i rangę pracowników służby zdrowia w ustroju socjalistycznym oraz duży ich wkład w sprawę zdrowia człowieka. Mówca życzył wszystkim pracownikom tej służby jeszcze większych osiągnięć w przyszłości. Następnie minister zdrowia i opieki społecznej J. Sztachelski dokonał przeglądu dotychczasowych osiągnięć medycyny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem leczenia w Polsce. Szczególnie wiele uwagi będą musieli poświęcić lekarze chorobom związanym z życiem wielkomiejskim, ze skażeniami powietrza i wody, z nasileniem hałasu, z ograniczeniem przestrzeni mieszkaniowej itp.

Dużo uwagi minister poświęcił problemom profilaktyki i organizowaniu właściwego wyciszenia, racjonalnego żywienia, a także potrzebie dalszego rozwoju badań biomedycznych szczególnie w dziedzinie schorzeń nowotworowych.

Uczestnicy akademii jednomyślnie przyjęli tekst listu do I sekretarza KC partii - Władysława Gomułki, w którym zapewniają, że pracow-

nicy służby zdrowia solidaryzują się w pełni ze stanowiskiem zajętym przez I sekretarza KC na spotkaniu z aktywnym partyjnym stolicy w dniu 19 marca br.

Siłownie okrętowe „H. Cegielski” dla ZSRR

Biuro handlu zagranicznego zakładów „H. Cegielski” podpisało duży kontrakt na dostawę do ZSRR do 1970 r. 6 siłowni okrętowych.

Siłownie okrętowe dostarczy Polska odbiorcom radzieckim po raz pierwszy. Wcześniej już zawarto z ZSRR umowę na dostawę 12 silników napędu głównego.

Dostarczane do ZSRR silniki okrętowe wyposażone będą w automatyczne zdalne sterowanie. Wartość nowego kontraktu „HCP” przekracza 11,7 mln zł dewizowych.

Król Husajn w Kairze

W sobotę przybył z wizytą oficjalną do Kairu król Jordani, Husajn.

Bezpośrednio po przylocie Husajn i prez. Naser rozpoczęli wstępne rozmowy.

Tygodnik „Acnbar Al-Yaum” zamieścił wywiad z jordańskim monarchą, który wypowiedział się jeszcze raz za koniecznością zwołania arabskiej konferencji na szczyt. Husajn stwierdził, że Jordania stoi w tej chwili pierwszą linię obrony i że przyszłość całego narodu arabskiego zależy od kroków, które zostaną podjęte dla umocnienia pozycji jordańskiej. Król stwierdził, że zwycięstwo syjonizmu oznaczałoby całkowite zahamowanie aspiracji narodu arabskiego do poprawy swych warunków życiowych.

Rektor PWSTiF prof. dr Jerzy Toeplitz i prorektor doc. dr Roman Wajdowicz odwołani ze stanowisk

Minister Kultury i Sztuki odwołał ze stanowiska rektora Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej i Filmowej w Łodzi prof. dr Jerzego Toeplitza i ze stanowiska prorektora tej uczelni doc. dr Romana Wajdowicza.

Decyzje odwołujące wręczono 6 bm.

Powyzsze zmiany w senacie PWSTiF są wynikiem podjęcia problemów tej uczelni przez kierownictwo Komitetu Łódzkiego partii. Niedobra atmosfera panująca w tej uczelni, brak precyzyjnie określonych i konsekwentnie realizowanych programów w zakresie wychowania ideowego doprowadziły do sytuacji, która ujawniła się z całą o-

strością w okresie tzw. wydarzeń marcowych.

Zwrócił na to uwagę w swoim przemówieniu, podczas manifestacji mieszkańców Łodzi, I sekretarz KŁ PZPR - Józef Spychalski. Nieodpowiedzialne wystąpienia niektórych grup studenckich - jeżeli już pominiemy nawet inne aspekty tego zagadnienia - narażały na szwank dobre imię naszej socjalistycznej ojczyzny i jej pozycję w świecie. Powinni o tym wiedzieć studenci, ale na pewno wiedział o tym na przykład senat PWSTiF, którego metody wychowawcze już od dłuższego czasu niepokoiły instancję partyjną.

„Nasze obawy - powiedział w swym przemówieniu J. Spychalski - potwierdziły się w czasie ostatnich dni, kiedy to rektor, senat i niemal całe ciało pedagogiczne nie potrafiło przeciwstawić się - jak to miało miejsce na innych uczelniach Łodzi - demagogicznym żądaniom określonych grup studenckich. W szkole tej procent młodzieży robotniczo-chłopskiej jest minimalny. Instancja łódzka poddała analizie sytuację w tej uczelni i wyciągnęła odpowiednie wnioski”.

Zmiany personalne, o których informujemy powyżej, są pierwszym konsekwentnym krokiem na drodze do przywrócenia w tej uczelni właściwej atmosfery. (J)

Odnaleziono 19 ofiar lawiny w Karkonoszach

Ratownicy sudeckiej grupy GOPR odnaleźli 19 ofiar wielkiej lawiny, która zesłała w Białym Jarze w Karkonoszach 20 marca br. Jest nią turysta z NRD, 29-letni Heiny Grunert. Przypuszcza się, że odnalezione zwłoki są ostatnimi, jakie spoczywały pod zwalami śniegu.

Nadzwyczajne posiedzenie rządu CSRS

O. Czernik upoważniony do sformowania nowego gabinetu

Agencja CTK donosi: w sobotę w godzinach przedpołudniowych odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rządu czeskosłowackiego.

Premier rządu CSRS, J. Lenart poinformował członków rządu o projekcie KC KPCZ dotyczącym istotnych zmian w rządzie. Lenart zaproponował, aby rząd zrezygnował ze swych funkcji i złożył dymisję na ręce nowego prezydenta Czechosłowacji.

Po krótkiej dyskusji propozycja ta została przyjęta.

J. Lenart złożył następnie wizytę prezydentowi Svobodzie i poinformował go o dymisji rządu. Prezydent przyjął również wicepremiera O. Czernika, którego upoważnił do przedstawienia projektu składu nowego rządu.

8 kwietnia odbył się posiedzenie Komitetu Centralnego Frontu Narodowego, które przedyskutuje projekt składu nowego rządu i wybierze nowego przewodniczącego frontu. Na stanowisko to KC KPCZ wysunął Franciszka Krieglęla.

Nowy rząd zostanie najprawdopodobniej zaprzysiężony przez prezydenta 8 lub 9 bm., a w końcu przyszłego tygodnia przedstawi swój program Zgromadzeniu Narodowemu.

Westmoreland w Waszyngtonie

W związku z zabójstwem dr Kinga i napiętą sytuacją w Stanach Zjednoczonych, prezydent Johnson odwołał swój wyjazd na Hawaje, gdzie miał przedyskutować z generałem Westmorelandem i przedstawicielami reżimu sąjnoskiego ostatnie oświadczenie rządu DRW. W tej sytuacji - pisze Agencja Reutera - gen. Westmoreland przybył w sobotę rano do Waszyngtonu, by spotkać się z prezydentem Johnsonem.

Nie jestem socjologiem i nie znam, podobnie, jak pan Wiktor Trościanko z radia Freies Europa. Ale wiem, co to znaczy sumiennosc publicystyczna i wiem również, jaką rolę odgrywa plaska demagogia używana w dywersyjnej propagandzie Freies Europa.

Otóż w audycji z 27 marca, omawiając artykuł prof. Józefa Chałasińskiego w „Trybunie Ludu” pt. „Niepokojące zjawiska”, w którym to artykule ten wybitny socjolog omówił książkę docenta Baumana, ogłoszoną w 1966 r. i zakwestionował jej wartość jako dzieła poświęconego problemom socjologii - pan Trościanko srodze zgorszył się wystąpieniem prof. Chałasińskiego. Zgorszył się mianowicie pan Trościanko tym, że prof. Chałasiński:

1) W ogóle ogłosił swój artykuł na łamach „Trybuny Ludu” a nie na łamach specjalistycznego pisma filozoficznego tak, jak gdyby w dzienniku nie można było omawiać tematów także trudniejszych,

DWA Tyki POLITYKI Demagogia podżegacza

ale interesujących przecież także szerokie społeczeństwo, a nie tylko wybranych magnatów tajemnej wiedzy.

2) Zgorszył się też pan Trościanko, że prof. Chałasiński ogłosił ten artykuł „w okresie największego - jak powiada - nasilenia uderzenia na poszczególne pozycje kultury polskiej”, pod którym to groźnym sloganem pan Trościanko rozumie akcję piętnującą dywersję polityczno-ideologiczną kilku profesorów i docentów w Warszawie, następnie zwolnionych z pracy uniwersyteckiej. Był to operacja oczywiście nieodczuwana, ale konieczna tak samo, jak w wyjątkowych wypadkach konieczna na staję się amputacja zranionej części organizmu ludzkiego, co czyni się w tym celu, aby przywrócić zdrowie i zachować życie człowieka, a nie po to, aby je niszczyć.

Pan Trościanko udaje, że

nie wie o tym, iż kultura zawsze i wszędzie wymaga na całym świecie atmosfery spokoju i równowagi. Mówiąc poza tym nawiasem, tak jak jedna jaskółka nie czyni wiosny, tak samo kilku profesorów i docentów nie składa się przecież na polską kulturę. Wprawdzie Wolna Europa utrzymuje, że pozbawienie ostatnio katedr profesorskiej i docenki stanowią podobno samą kwintesencję i śmietankę nauki polskiej, ale jest to oczywista przesada i mistyfikacja, pochlewał - nie umając żadnych wartości żadnemu z profesorów - są czynni w Polsce uczeni znacznie wybitniejsi, wielokrotnie bardziej zasłużeni dla nauki, zajmujący bez porównania wyższe szczeble w hierarchii nauki polskiej i świa-

towej, aniżeli zwolnieni profesorowie i docenci w łącznej liczbie bodaj siedmiu. To tylko pan Trościanko i jego towarzysze monarchijscy awansują sobie każdego kolejnego dywersanta w Polsce do pozycji genialnego i czołowego to profesora, to innym razem pisarza, aby nazajutrz go zdegradować, jeżeli wypowiedzą opinie sprzeczne z tendencją Wolnej Europy. W Polsce tworzą kulturę i budują ją tysiące, dziesiątki tysięcy profesorów, uczonych, pracowników naukowych oraz innych twórców i koryfeuszów kultury narodowej i nauki. Nieobecność kilku z nich jest na pewno wypadkiem godnym, choć nie zawsze, ubolewania, ale złokalizowana na jednym odcinku amputacja zespołu nie tyle,

jak w tym wypadku nauczającego, co rozrabiającego w dziedzinie polityki, nie oznacza w żadnym razie ani katastrofy ani ograniczenia kultury polskiej. Oznacza natomiast na pewno katastrofę zamierzonej dywersji i tu tkwi istotne źródło zaniepokojenia, gniewu i zdenerwowania pana Wiktora Trościanki:

3) Pan Trościanko skwalifikował następnie artykuł prof. Chałasińskiego jako objaw „niski moralnie”. „Zaden bowiem - powiada - uczony szanujący swą pozycję w kulturze nie dołączy do nagonki aparatu policyjnego i partyjnego. Zaden uczciwy proesor uniwersytetu nie pomoże swym pehniem czy donosem do wykończania kolegów choćby o krancowo odmiennych poglądach. Na tym właśnie - perorował pan Trościanko z Monachium - zasadza się odmiennosc metod dyskusji kulturalnej od metod, które w całym ich ubóstwie prezentuje krajowi antykulturalna ofensywa partii”.

(Dalszy ciąg na str. 8)

Już ponad 20 części zamiennych mogą „wmontować” w ciało ludzkie lekarze, zastępując nimi „zużyte” organy. Oto (na rysunku) niektóre z wymienianych obecnie części: arterie płucne (3), zastawki serca (4), staw łokciowy (5), nerki (7), staw biodrowy (8), fragmenty skóry (11), staw kolanowy (12), kości czaszki (15), rogówka (11), małżowiny uszne (20), nie mówiąc już o częściach kości, zębach itd.

SURSUMCORDA

O perspektywach łódzkiej operacji przeszczepienia serca
rozmawiamy z prof. dr med. Janem Mollem kierownikiem II Kliniki Chirurgicznej AM w Łodzi

- OPERACJE PRZESZCZEPANIA NARZĄDÓW, A OBECNIE TAKŻE I SERCA, BUDZA ZROZUMIAŁE ZAINTERESOWANIE I JEDNOCZEŚNIE WIELE ZASTRZEŻENI NATURY PRAWNO-ETYCZNEJ. CO PAN PROFESOR SĄDZI O TYM ASPEKTCIE ZAGADNIENIA?

- W łódzkiej Radzie Adwokackiej odbyła się niedawno dyskusja na ten temat i m. in. padło pytanie, czy matka ma prawo oddać swej córce jakiś narząd np. nerkę? Czy człowiek ma prawo się samookaleczać, jeśli próba samobójcza jest w świetle prawa karalna? W moim pojęciu matka oddająca swej córce nerkę dokonuje czynu bohaterstwa.

- TEN PROBLEM OBEJMUJE, JAK SIĘ WYDAJE, TAKŻE DAWSTWO KRWI...

- Właśnie. A to jest sprawa „stara jak świat”, która pchnęła całe leczenie naprzód, miała szczególne znaczenie w czasie wojny i ma także obecnie w dobie intensywnego uprzemysławiania i motoryzacji. Mimo to również w sprawie krwiodawstwa pojawiają się obiekcje.

- WRÓCMY JEDNAK DO PROBLEMU TRANSPLANTACJI SERCA. JAKIEGO RODZAJU PROBLEMY NATURY ORGANIZACYJNEJ I

TRUDNOŚCI Z DZIEDZINY TECHNIKI OPERACYJNEJ TRZEBA POKONAĆ. ZANIM PODEJMIEM SIĘ TAKI ZABIEG?

- Trudności techniki operacyjnej są duże, ale do pokonania... Pojawiają się jednak trudności natury administracyjno-gospodarczej. Chodzi o to, żeby w tej samej porze, gdy w szpitalu znajduje się chory kwalifikujący się do przeszczepienia serca, znalazł się osobnik umierający z dobrym sercem, a w dodatku sercem o odpowiedniej wadze, z odpowiednią grupą krwi, a także o zgodności tkankowej. Ponieważ najlepszymi dawcami są ofiary wypadków, trzeba mieć zgodę prokuratora, bowiem ciało ofiary często służy do celów sądowo-lekarskich i pobranie narządu może zniekształcić dowody rzeczowe. Z kolei np. w nocy trudno zebrać zespół orzekający o zgonie, otrzymać zgodę prokuratora i rozoczczać zabieg.

Przeżyliśmy już taki moment, iż mieliśmy zgodę po trzech i pół godzinach, ale nerki nie przeszczepiliśmy, bo po takim czasie była już bezużyteczna.

- CZY TO ZNACZY, ŻE MOMENT TRANSPLANTACJI SERCA W TEJ KLINICE JEST BLISKI?

- To trudno powiedzieć... Prof. Barnard powiedział, że wszyscy stoimy nad jeziorem z zimną wodą i patrzymy kto pierwszy skoczy, bo sirach oblatuje... Tyle różnych momentów się na to składa...

- ALE ON SKOCZYŁ...

- On skoczył i jemu się udało.

- LUDZIE JEDNAK PĄTRZA SCEPTYCZNIE NA OBJAWY HAŁASLIWEJ REKLAMY WOKÓŁ PROF. BARNARDA. TO RAZI W PRZYPADKU LEKARZA...

- Nie znam go osobiście, więc nie mogę tego osądzić. Natomiast znam jego prace i wiem, że nie jest to przypadkowy sukces. Prof. Barnard jest znanym chirurgiem. Był pierwszym, który leczył wady zastawki trójdzielnej, ma szereg wybitnych osiągnięć chirurgicznych, a te udane transplantacje serca są dalszymi przykładami...

- MÓWIŁ PAN PROFESOR O KŁOPOTACH NATURY PRAWNEJ, CZY POZATYM ISTNIEJĄ JESZCZE JAKIEŚ „BARIERY” NATURY TECHNICZNEJ Z WYPOSAŻENIEM SAL OPERACYJNYCH, ODPOWIEDNIO PRZYGOTOWANYM PERSONELEM LEKARSKIM I POMOCCNYM? CZY W KLINICE, KTÓRĄ PAN KIERUJE, UDAŁO SIĘ POKONAĆ TE „BARIERY”?

- Różne trudności już tu pokonaliśmy, ale trudnością zasadniczą jest obciążenie kliniki rejonem obejmującym ok. 120 tys. mieszkańców. Jeżeli mamy tu robić coś produkującego, klinika nie może być „zapchana” przypadkami, nie może być „gwaltu”, że jutro ma być dokonany przeszczep serca, a zaraz za parę godzin zaczyna się ostry dyżur i pogotowie znacznie przywozi ludzi z różnych wypadków, w brudnej odzieży. Na blok operacyjny, w najlepszej wierze, wpadają wówczas ludzie chcący nieść pomoc i cała aseptyka bierze w łeb. A im większy zabieg, tym poważniejsze jest zagrożenie jałowości. Pierwszy pacjent z przeszczepionym sercem, Luis Waschkansky na skutek infekcji dostał zapalenia płuc i zmarł...

Tym, którzy chcą działać w jakimś kierunku, trzeba dać pewien „oddech”. Nie można wszystkiego zgłajaszaltować... A w Łodzi pod tym względem jest zupełnie katastrofalna sytuacja. Kliniki świadczą ogromne usługi dla miasta i nie otrzymują za to ani grosza. Akademia

Medyczna jest na budzie centralnym, więc miejski Wydział Zdrowia „umywa ręce”... Wszystkie subwencje, stypendia specjalizacyjne oddaje się do szpitali miejskich i one mają lepsze warunki od nas. W tej klinice nie mogę zapewnić komukolwiek lepszych warunków. Pacjenci kwalifikujący się do zabiegu kardiologicznego leżą także na korytarzach. Kobiety i mężczyźni... Mamy tu tylko duże sale. Stworzenie dla przeszczepionego serca takich warunków jak w Kapsztadzie jest marzeniem...

- A WIĘC O ILE OD STRO NY TECHNIKI OPERACYJNEJ ORAZ POKONANIA „BARIERY” NATURY PRAWNEJ I ORGANIZACYJNEJ, MOŻNA BY TU TAKI ZABIEG PRZEPROWADZIĆ...

- ...27 marca na tym zebraaniu w Radzie Adwokackiej dowiedziałem się, że łódzki świat prawniczy jest pod tym względem „na bieżąco”. Prawnicy potrafili wyinterpretować literę prawa...

- ...POTRAFIŁBY W TAKIM PRZYPADKU WYBROŃNIĆ CHIRURGA?...

- Tak. Przepis mówi, że można pobrać tkankę, gałkę oczną, tętnice i chrząstki. Spytałyśmy: „A gdzie narządy?!” Jeden z prokuratorów powiedział: „Panie doktorze, niech pan zrozumie, że tu jest błąd nomenklatury, przecież gałka oczna nie jest tkanką, tylko narządem...” Niemniej, gdyby prokurator trzymał się ściśle litery prawa...

Ale, wyłania się pytanie, gdzie jest granica oddzielająca eksperyment od zabiegu wchodzącego do arsenału środków leczniczych? Gdy kilka doświadczeń poprzedzi taki zabieg i dowioda one, że metoda jest przydatna... Pragnieniem lekarzy jest, by dr Blalberg żył jak najdłużej, bo stało się

faktem, że przeszczepienie serca ma sens. Następne przeszczepienia nie są więc doświadczeniem, ale wykonaniem bardzo skomplikowanego, niebezpiecznego zabiegu, który jednak może ratować życie ludzkie...

- CIĄGLE JEDNAK POZO STAJE PROBLEM NATURY ETYCZNEJ.

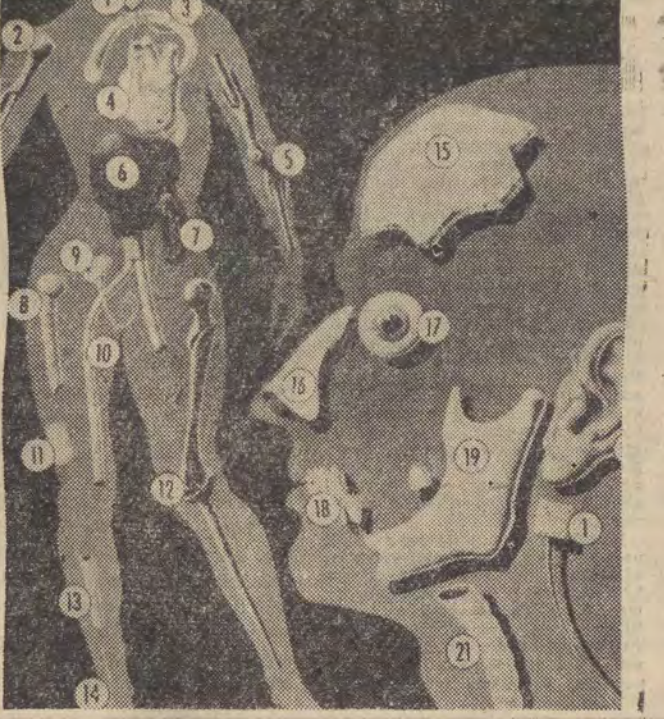
- Norman Schumway, który operował Mike Kasperaka wykonał doświadczenie na psach i udowodnił, iż serce można pobrać i przeszczepić na pośredniego dawcę. Mogłoby to być możliwe i w odniesieniu do ludzi. Ktoś, za odpowiednią opłatą, musiałby się zgodzić na noszenie w swoim organizmie dodatkowego serca, tak długo aż zaistnieje możliwość przeszczepienia go właściwemu biorcy. Uniknęłoby się wtedy pośpiechu i owego „czyhania” na nieboszczyka... Wówczas wszystkie czynniki psychologiczno-moralne przestają mieć znaczenie.

- CZY KLINIKA, KTÓRĄ PAN PROFESOR KIERUJE JEST GOTOWA DO ZABIEGU PRZESZCZEPIONIA SERCA I TYLKO TE „BARIERY”, O KTÓRYCH MÓWILIŚMY UNIEMOŻLIWIWIĄ JEGO WYKONANIE NP. W BIEŻĄCYM MIESIĄCU?

- Nie. W bieżącym miesiącu jest to absolutnie niemożliwe, z tej racji, że opinia publiczna nie jest jeszcze przygotowana. Operacje w Kapsztadzie wywołały wielkie poruszenie i jeśli nie robi się dalszych, to nie dlatego, że chirurgzy nie potrafili, ale każdy czeka na wykrystalizowanie się opinii publicznej...

- CZY PAN, PANIE PROFESORZE, W SPRZYJAJĄCYCH WARUNKACH, PODJĄBY SIĘ TAKIEJ OPERACJI?

(Dalszy ciąg na str. 4)

Niedzielnymagazyn „Dziennika Łódzkiego”

PANORAMA

macieki Szin Bet

Niejednokrotnie prezentowaliśmy naszym czytelnikom na łamach „Dziennika” działalność wywiadu Izraela. Poniższy artykuł wnosi nowe dane, ukazuje metody działania tego wywiadu w powiązaniu z organizacjami syjonistycznymi, zwłaszcza w krajach socjalistycznych.

Rozbudowany do ogromnych rozmiarów aparat służb wywiadowczych państw imperialistycznych stanowi jeden z głównych instrumentów brudnej walki przeciwko krajom wspólnoty socjalistycznej, ruchowi komunistycznemu i postępowemu w świecie, przeciwko oświeconemu i państwu „trzeciego świata”. Polska z uwagi na swoje położenie geograficzne i rolę we wspólnocie państw socjalistycznych stanowi ważny obiekt zainteresowania wywiadów państw imperialistycznych, a przede wszystkim wywiadów USA, NRF i Izraela.

Zasadniczym celem wywiadów zachodnich jest werbowanie agentów spośród zamaskowanych wrogów Polski Ludowej, mających możliwości docierania do najbardziej tajnych źródeł informacji. Świadczy o tym m. in. zdrada interesów naszego państwa przez Józefa Światło vel Izaaka Fleischfarba, Władysława Tykocińskiego vel Tikhoninera, Seweryna Bialera, Pawła Monata i wielu innych.

Imperialistyczne wywiady szeroko stosują inne sposoby zbierania informacji. W tym celu wykorzystują stale wzrastający ruch turystyczny. Przestępują zdrajców i osoby wyjeżdżające legalnie do krajów kapitalistycznych, angażują do pracy szpiegowskiej wielu pracowników własnych placówek zagranicznych oraz gromadzą i analizują prasę i wszelkiego rodzaju wydawnictwa, które mogą być źródłem informacji.

Działalność imperialistycznych organów wywiadowczych nie ogranicza się jedynie do zdobywania informacji. Organizowanie spisków, zamachów stanu, zbrojnych inwazji, ustanowienie marionetkowych rządów, podtrzymywanie reżimowej skrajnej prawicy, prowadzenie różnego rodzaju machinacji i intryg politycznych, dokonywanie sabotażu, dywersji i prowokacji — stanowi również sferę działalności tych wywiadów.

Na szczególną uwagę zasługuje udział wywiadów zachodnich w dzie dziejny wojny psychologicznej, której celem jest inspirowanie antykomunistycznej ideologii w krajach systemu socjalistycznego, tworzenie wewnątrz krajów socjalistycznych różnych form opozycji i galwanizowanie środowisk reakcyjnych, pogłębianie rozbieżności w ruchu komunistycznym, rozbijanie jedności wspólnoty socjalistycznej, „wbijanie klina” między Związek Radziecki, a pozostałe kraje socjalistyczne oraz

(Dalszy ciąg na str. 4)

Sursum corda

(Dokończenie ze str. 3)

— Czy bym się podjął?... Panie redaktorze, trudno mi powieścić... Powiedziałbym inaczej: lekarz jest zobowiązany udzielić pomocy w każdych warunkach. Jeżeli miałbym preparat serca, którego nie musiałbym pobierać od kogoś innego w trybie nagłym, a widziałbym umierającego — na pewno zrobiłbym to... Ale w obecnych warunkach konieczne jest abyśmy mieli to serce do transplantacji.

— W JAKIM STOPNIU CHIRURG TRZYMAJĄCY W DŁONIACH LUDZKIE SERCE, MUSI PAMIĘTAĆ, ŻE TO JEST LUDZKIE SERCE?

— O tym stale pamięta...
— ALE CZY NIE ISTNIEJE NIEBEZPIECZEŃSTWO, ŻE W PEWNYM MOMENCIE BĘDZIE TAK ZAFRAPOWANY PRZYPADKIEM MEDYCZNYM, ŻE ZAPOMNI O CZŁOWIEKU?

— Chodzi panu o sprawę dehumanizacji medycyny? Może za granicą, w jakichś wielkich zespołach... ale tu w naszych warunkach, gdy chirurg musi chorego skłaniać do zabiegu?... Kardiologia zajmuje się przewlekłymi chorobami i między lekarzem, a pacjentem nawiązują się bliższe kontakty. Chorzy przychodzą i pytają jakie są szanse, domagają się nawet szczegółów technicznych przyszłego zabiegu. Dehumanizacja nie wchodzi tu chyba w rachubę...

— PODOBNO OPERACJA BLAIBERGA KOSZTOWAŁA 15 TYS. DOLARÓW?!

— My mogliśmy to zrobić taniej. Ale nowoczesna medycyna jest coraz bardziej kosztowna. Norma na leczenie jednego pacjenta wynosi u nas kilkadziesiąt złotych. Tymczasem leki i zabiegi są drogie. Mamy otrzymać wkrótce sztuczną nerkę i jedna dializa będzie kosztowała ponad 2 tys. zł. Jesteśmy w ciągłym deficycie... Brak nam poza tym doświadczeń w zakresie chirurgii, brak anesteziologów i wykwalifikowanych pielęgniarek. Niedawno, z braku etatów, musiałem zwolnić dwu chirurgów, by zaangażować anesteziologów... Ludzi zniechęca ten obrzydliwy rejon, który obejmuje szpital.

— CZY WOBEC TEGO MY, DZIENNIKARZE, GONIACY ZA SENSACJAMI, MOŻEMY „SPAC SPOKOJNIE”, WIEDZĄC IŻ W TEJ KLINICE NIE PRZEPROWADZI SIĘ ZABIEGU PRZESZCZEPIENIA SERCA W CIĄGU NAJBLIŻSZEGO PÓŁ ROKU?!

— Ja nie wiem... Wystarczy, że będzie kilka udanych przeszczepów, że Blalberg jeszcze miesiąc, jeszcze dwa pozyska — to przecież nie będziemy czekać. Bo i na co czekać?!

— DZIĘKUJE PANU PROFESOROWI ZA TEN NIEMIERNIE INTERESUJĄCY WYWIAD...

Rozmawiał: JÓZEF POTĘGA

Pociąg z Łodzi do Sandomierza przychodzi wczesnym rankiem. Mam więc czas, ażeby pospacerować po cichym i spokojnym miasteczku. Jedno z najstarszych i najpiękniejszych miast mojej ojczyzny. Ale tym razem nie chodzi o prapolski pejzaż nadwiślańskiego grodu. Przyjechałem, ażeby zrozumieć pewnego mojego rówieśnika, który w czasie okupacji spędził tutaj parę lat swego dzieciństwa.

MALOWANY

Ponura to historia. Dwadzieścia parę lat potem wyjechał do Stanów Zjednoczonych, ożenił się z grubo od siebie starszą milionerką i zaprzagnął literackiej kariery. Tworzyłem artystycznej sublimacji stał się własnie okres dzieciństwa spędzonego w ukryciu wśród zwykłych prostych ludzi, którzy wcale nie urodzili się na bohaterów, a jednak z narażeniem życia ukrywali go wśród siebie. Jemu i rodzinie jego uratowali życie, na które dybali niemieccy faszysty. Był Żydem. Nazywał się Lewinkopf. Oprócz schronienia użył on także polskiego nazwiska: Jerzy Kosiński.

Dziś Jerzy Kosiński pod tym wypożyczonym nazwiskiem znany jest już w wielu krajach jako rzekomo polski pisarz. Jego książka „Malowany ptak” pojawiła się na półkach księgarskich USA, NRF, Izraela, Anglii, Austrii, Włoch, Szwecji, Holandii, Hiszpanii, Danii, Finlandii i Norwegii. Jak na debiut, kaniera rzeczywiście wspaniała.

Przed niespełna trzema laty wieści o tej książce dotarły do naszego kraju. Autor ukazuje w niej Polaków jako zbrojców i złoćców żadnych krwi żydowskiej. Miałem możność zapoznać się z fragmentami tej literatury. Przewija się tam cała galeria degeneratów nad Wisłą. Jeden z bohaterów uprawia nawet stosunki z kozłem, co jest niewątpliwie szczytem wyrafinowania seksualnego. Czytelnikom zachodnim na pewno się to spodoba. W Polsce Polakom mniej. Po ukazaniu się w prasie polskiej informacji na temat zawartości owej książki, dowiedziałem się przypadkowo, że jej autor zawdzięcza przetrwanie okupacji Polakom. Prawie dwa lata musiały minąć, ażebym te informacje mógł dziś wydrukować. Zwraćam się z tym w swoim czasie do niektórych pism, ale żadne się nie kwapiło. Oczywiście tylko marginesowy przyczynek do tego, że dla ujawnienia drobnej prawdy potrzebne są czasem duże wstrząsy.

Właśnie o prawdę mi chodzi. Tylko. Pragnę Kosińskiego zrozumieć, pojąć, a jak będzie miał rację, nawet usprawiedliwić. Dlatego tu jestem się całą noc, ażeby jej dociec na sandomierskim bruku. No bo jest rzeczą psychologicznie nienormalną, ażeby ludzi, którym zawdzięcza się swe życie, którzy człowieka schronili, ukrywali, żywiłi, opiekowali się — zniewagać, zniesławiać, że nie użyję mocniejszych określeń, które łatwo się ścierają w praktyce. Epitetem można bowiem tylko kogoś obrazić, a ja choć go zrozumiałem, skąd te urazy, skąd ta nienawiść, skąd tyle podłości, skąd tyle kłamstwa, Kosiński ma aspiracje literackie, więc nie od rzeczy będzie przypomnieć,

że egzystencja pisarza opiera się na zasadzie moralności. Nie ma prawdy artystycznej bez prawdy faktycznej.

Okazuje się, że Kosiński nie miał prawa, przede wszystkim moralnego, tak pisać o moim narodzie, o moim kraju, mojej ojczyźnie. Ażeby móc krytykować, trzeba kochać. On nienawidził. Nienawidził tych, którzy go uchronili, uratowali, za cenę własnego str-

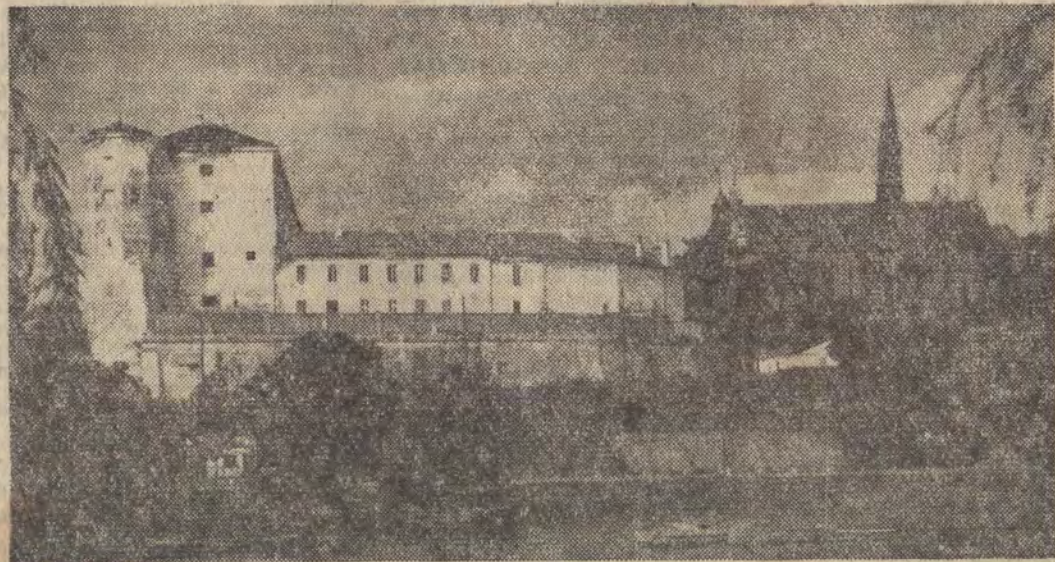
nież zaczyna znieważać nasz naród. Jeśli tak czynią pisarze, to czego się można spodziewać po innych, którzy mają w zanadrzu zapasową ojczyznę. My zaczęliśmy osobom po chodzenia żydowskiego przysięgać się dokładnie dopiero po wydarzeniach na Bliskim Wschodzie. Kosiński swego „Malowanego ptaka” pełnego odrazy do Polaków napisał dużo wcześniej. Nie jest to więc odwet za stanowisko Pol-

ności, właściwie przez całą okupację był jedynym łącznikiem między Kosińskimi a światem. W książce Kosińskiego przedstawiony jest jako barbarzyńca, brudas i zjrodnialec! Matka Kosińskiego, która do tej pory mieszka w Łodzi, mogaby dać świadectwo prawdziwe. O tym, że Skoblowie przechowują Żydów, wiedziało w Sandomierzu wielu ludzi. Wiedziała p. Justynowska, któ-

— „Przyjechałem kiedyś do Łodzi i spotkałem przypadkiem Kosińskiego pod Teatrem Nowym — mówi Aleksy Czech. — Był on już wtedy pełnomocnikiem do spraw przemysłu na Ziemiach Zachodnich. Prosiłem żeby mi wystarał się o jakąś pracę. Umówił się ze mną w kawiarńi, lecz nie przyszedł. Czekalem i czekałem, a on

Fragment panoramy miasta: katedra i zamek

Foto — Hamerski

PTAK

chu i niebezpieczeństwa, nienawidzi tych, którzy łożyli na jego naukę i studia. Wyjechał i szybko zapomniał. Domyślał się, że nie czyni tego dla pieniędzy. Tych, dzięki zrzeczeniu ożenki, ma dość. Oczywiście, że kryje się za tym jakiś szwindel, ale szwindel polityczny. Chciałem Kosińskiego szerzej zrozumieć, bo takich jak on jest wielu. Ale zrozumieć tego nie można.

Niedawno wyjechał z Teatrem Żydowskim do Ameryki Henryk Grynberg. Nie wrócił. Henryk Grynberg napisał powieść „Ekipa Antygona” i coś ze dwa lub trzy opowiadania na podstawie mojego reportażu „Śladami śmierci”, drukuwanego przed paru laty w „Ogłoszeniach”. Rzecz jasna, bez mej zgody i jakiegokolwiek porozumienia. A niech mu tam. Tylko że po wyjeździe zaczął natychmiast głośić, iż był w Polsce traktowany jak obywatel II kategorii. Gdzie? W „Bristolu”, w „Kameralej”, w „Kamieniolomach” w najlegantszych warszawskich nocnych lokalach? Wyjechał przed paroma tygodniami Stanisław Wygodzki. I ten rów-

ski w kwestii wojny Izraela z Arabami.

Smutne to wszystko i przygnębiające. Nie będę się nawet sumitował, iż nie jestem antysemitą, obce mi jest również jako „Żydowski dziennikarzowi, którego zakres publicystyki wykręślają raczej etyczne, społeczne, obywatelskie i patriotyczne dyskontowanie koniunktury politycznej. Wiem tylko, że podczas okupacji w domu mojej rodziny na strychu i w piwnicy przechowywali się Żydzi. Policja żydowska wyciągnęła z naszego mieszkania żydówkę, która schroniła się u nas, ażeby nie być obecna na egzekucji swego narzeczonego. Matka moja nie chciała jej wydać początkowo policji. Zagrozili sprowadzeniem żandarmerii.

Kosiński w podobnym jak nasz domku się przechowywał. Mieszkał w Sandomierzu u Lipińskiego, przy ul. Zamkowej 8, u Paniowej na „Rokliku”, u Czechowskich na Podwalu, najdłużej zaś u Wacława Skobla. Skobel, malarz z zawodu, człowiek wielkiej za-

ra im dostarczała żywności, wiedziała Julia Bajacz, która u nich sprzątała, wiedział Aleksy Czech, piekarz, który dostarczał Kosińskiemu pieczywa. Bezpłatnie. Wiedzieli wszyscy sąsiedzi, wiedzieli CAŁE MIASTO. I nie znalazł się ANI JEDEN CZŁOWIEK, który by dał o tym znać żandarmerii. A przecież wszędzie znajdują się wyrzutki społeczne. W Sandomierzu nie było ani jednego. Kosińskim pomagali wszyscy, łącznie z księżmi katolickimi. A oto zapłata. W Roczniku Yad Washem Studes (1957) wydanym przez Izraelski Instytut Dokumentacji Zbrodni Hitlerowskich można przeczytać: „Nienawidzę do Żydów płeć w pierścionkach nasymplicznych... Obrzydliwa większość chrześcijańskiej ludności w Polsce... chętnie współpracowała z Niemcami, kierując się pragnieniem krwi i bezrozumną nienawiścią do Żydów”.

Rozmawiałem z Aleksym Czechem, który bezinteresownie pomagał Kosińskiemu w tamtych ciężkich czasach. Wspólnie spędzali święta i Nowy Rok.

„Dziękuję, ja się odwiedzczę, będę pamiętał, dzięki Polakom przetrwałem”. Tak mówił do Aleksiego Czecha stary Kosiński, kiedy się po wyzwoleniu żegnał z nim przed wyjazdem do Łodzi.

Wacława Skobel: „Cieszę się, że mu się poszczęściło. Chodziło to o takie małe, płatało się pod nogami, ale sprytny to był zawsze.

— Czy słyszała pani, że was wszystkich tutaj oszkalował? — Nie wierzę, jak by to mogło być: za tyle dobrego?!

Tej prostej kobiecie trudno w to uwierzyć. Każdemu trudno. Bo to jest rzeczywistość nie do wiary. Kiedy przeczytałem jej fragment zdania z książki „małego Jurczka” (tak go zapamiętała i tak go nazywa), w którym wychwala on Niemców pisząc dosłownie: „Zaczęłam rozumieć nadzwyczajne sukcesy Niemców... byli oni obdarzeni wszystkimi nadzwyczajnymi zdolnościami i talentami... Byli niezwyciężeni, wykonywali swe zadania z mistrzowską perfekcją...” — Kobieta spojrzała na mnie z przerażeniem pełną oburzenia.

KAROL BADZIAK

(Dokończenie ze str. 3)

MACKI

stopniowe „zmiełczenie” i przyspieszenie „erozji komunizmu” w kierunku restauracji stosunków kapitalistycznych.

W ubiegłym roku międzynarodowa opinia publiczna szeroko została poinformowana o roli i znaczeniu Centralnej Agencji Wywiadowczej (Central Intelligence Agency) w systemie „establishmentu” USA. Ujawnienie przez redakcję kalifornijskiego miesięcznika „Ramparts” powiązań między Narodowym Związkiem Studentów, a Centralną Agencją Wywiadowczą — odosłoniło jednocześnie głębiej wpływy amerykańskiego wywiadu nie tylko w dziedzinie kształtowania agresywnej polityki USA, ale także w zakresie kontrolowania, infiltracji i wykorzystywania międzynarodowych organizacji w służbie brudnych interesów amerykańskiego imperializmu.

Wspólne interesy państw imperialistycznych doprowadziły do ścisłej współpracy i koordynacji działalności organów wywiadowczych tych państw. Nie jest więc dziełem przy-

padku fakt, że wywiady Izraela i NRF związane są obecnie najmocniej z machiną wywiadowczą USA.

Paradoksalnie wydawać się może stwierdzenie, że małe państwo Izrael osiąga znaczne sukcesy na polu działalności szpiegowskiej. Tajemnica tych sukcesów, jak stwierdza Ives Cusu w artykule zamieszczonym w „Figaro” z 19 listopada 1967 roku tkwi w tym, że wywiad ten „korzysta z fantastycznej sieci powiązań na całym świecie. W Waszyngtonie, Moskwie, Paryżu, Londynie, Warszawie itd. — wszędzie istnieją ludzie, przede wszystkim Żydzi, dla których sama myśl o zniknięciu nowo utworzonego państwa Dawida jest straszna i nie do przyjęcia. Starają się oni natychmiast dostarczać Szin Betowi (izraelska służba bezpieczeństwa) wszelkich informacji związanych z bezpieczeństwem Izraela”.

Sieć wywiadu Izraela zdaniem „Sunday Telegraph” jest rezultatem kontaktów tych organów z syjonistami i sympatykami syjonistów na całym świecie.

Wywiad Izraela działa m. in. pod

plaszczykiem działalności charytatywnej, prowadzonej przez takie międzynarodowe organizacje, jak „HIAS” i „JOINT”.

W organizacjach tych zatrudnieni są pracownicy kadrowi i agencji wywiadu izraelskiego. Działalność ich skierowana jest głównie przeciwko krajom obozu socjalistycznego. „HIAS” zajmuje się między innymi przesłuchiowaniem Żydów emigrujących z krajów socjalistycznych do państw kapitalistycznych. Przesłuchania mają na celu uzyskanie wszechstronnych informacji natury politycznej, ekonomicznej i militarnej. Emigranci, którzy odbywali np. służbę wojskową w krajach socjalistycznych, mają obowiązek udzielać informacji o dyslokacji oddziałów wojskowych, uzbrojeniu, oficerom składzie osobowym itp. Natomiast za pośrednictwem organizacji „JOINT” wywiad izraelski finansuje swoich agentów, wspomaga materialnie poszczególnych nacjonalistów żydowskich i różnego rodzaju mafijne organizacje syjonistyczne. Ponadto z pomocy materialnej „JOINTU” korzystają także osoby pochodzenia

żydowskiego, nie zajmujące się działalnością szpiegowską lub syjonistyczną, organizacja ta stanowi doskonały instrument kamuflujący działalność wywiadu Izraela.

Do chwili zerwania stosunków dyplomatycznych z Izraelem, przedstawicielstwo dyplomatyczne Izraela stanowiło w Polsce niezwykle aktywny ośrodek działalności szpiegowskiej. Znałe są liczne fakty nakłaniania obywateli polskich pochodzenia żydowskiego, składających wizyty w poselstwie Izraela w Warszawie, do udzielania informacji wchodzących w zakres tajemnicy państwowej.

Jednym ze sposobów nakłaniania petentów do udzielania informacji było przypomnienie o „obowiązku każdego Żyda służenia pomocą swemu krajowi”. Argument ten, wyjęty żywcem, z syjonistycznej koncepcji narodu żydowskiego, okazywał się, niestety, w wielu wypadkach bardzo skutecznym.

Trzon kierowniczy organów wywiadowczych w Tel Awiwie tworzą wszechstronnie przygotowani do tego rodzaju działania syjonisci. Poważna

Znany naszym Czytelnikom z szeregu reportaży Wiesław Andrzejewski odbywa tym razem rejs na statku szwedzkim do Ameryki. Oto jego relacja.

Skomplikowana procedura lądowania obcokrajowców w USA, znana jest dobrze wszystkim globtrotterom. Również i marynarze naszego statku — pływającego pod banderą szwedzką, lecz z międzynarodową załogą — dobrze wiedzieli, że Stany Zjednoczone należą do nielicznych krajów stosujących szczególnie surowe zasady selekcji w stosunku do członków załóg zagranicznych statków, pragnących skorzystać z oczywistego na całym świecie prawa do zejścia na ląd.

W naszym przypadku zakaz opuszczania statku mógł być wyjątkowo uciążliwy. Mieliśmy przecież przed sobą długą wędrówkę między portami USA, więc pozbawienie prawa wyjścia znuszałoby do prawie dwumiesięcznej rezygnacji z lądu. Tym bardziej przykre, że leżałby on przez cały ten czas dostojnie w zasięgu ręki. Nikomu nie uśmiechała się rola pramamy Ewy w obliczu zakazanego owoc.

W kilkanaście minut po podaniu cum w Wilmington — jednej z portowych dzielnic Los Angeles — zapowiedziano wizytę władz imigracyjnych. A właściwie to my mieliśmy ich odwiedzić w statkowym salonie, gdzie się rozlokowali, by dowiedzieć, że jesteśmy godni dotknąć stopa amerykańskiej ziemi.

W korytarzu tłoczyła się już spora część załogi. Atmosfera była napięta, wymawiane półgłosem komentarze niezbyt kurtuazyjne.

wchodząc do salonu gwar rozmów na korytarzu nagle ucichł. Jeśli z Hiszpanem była taka dyskusja, to koledzy spodziewali się teraz jeszcze ciekawszego widowiska. Wiadomo, Polak z komunistycznej Polski...

— Halo — uśmiechnął się „mr. Immigration”. — Jak się panu podoba w Stanach? Mruknąłem coś na temat dotychczasowego braku okazji do własnych obserwacji.

— Czy miał pan przedtem kłopoty w Stanach?

Pytanie było już mniej zdawkowe, choć dało się wyraźnie odczuć różnicę w tonie między poprzednią wymianą zdań z Hiszpanem. Po prostu Polaka z paszportem PRL, mimo uprzedzeń i nieufności, traktowano z większym szacunkiem, niż Hiszpana z paszportem Franco. Miałem możliwość dostrzec to w czasie całego pobytu na Zachodnim Wybrzeżu. Niejaki przyczynek do problemu wartości ubożego sojusznika.

— To byłoby raczej niemożliwe...

Zerknął na mnie z uprzejmym zdziwieniem, a jego towarzysze nie przestawali mnie lustrować uważnymi spojrzeniami.

— Nigdy dotąd nie byłem w USA.

— Ach tak, oczywiście... „Sorry” — znów się uśmiechnął. — Mam więc nadzieję, że będzie się pan u nas dobrze czuł. W Kalifornii mieszka wielu Amerykanów polskiego pochodzenia. Good luck — wręczył mi przepustkę okrągłym gestem.

Przyjrzałem się przepustce. Prócz zwykłych

Jędkliwe dźwięki starożytnego klaksonu zwracały uwagę przechodniów na przejeżdżający samochód. Był to okazany model buicka z lat trzydziestych, który w swoim czasie mógł sławnie przedmiot dumy niejednego automobilisty. Dzwoniące obuzowanymi blachami polatane i pogięte nadwozie pokrywała gruba warstwa czerwonego lakieru. Na niej biała farba wypisano się sentencji i objaśnienie bardzo zbawnych! Na szczęście samochodu przytwierdzone wielki pluszowy fotel, a do tylnego dzierzaka przywiązano na łańcuchu patelnie. Wewnątrz auta siedziała rozbawiona grupa dziewcząt i chłopów. Wszyscy mieli na głowach okrągłe, czerwone czapeczki.

Wśród porykiwań klaksonu i jazgotu dzwoniącej o bruk patelni pojazd sunął majestatem śródkiem Karli Johans Gate, głównej ulicy Oslo, dziwnie odbijając się od sznura nowoczesnych wymuskanych volkswagenów, fiatów i volvo. W sprawnym zdyscyplinowanym ruchu ulicznej stolicy Norwegii wprowadzał jakiś czynnik niepokoju, niestofowej groteski. A jednak nikt się nie obrażał, żaden motocykl policyjny nie ruszył w pościg za intruzem. Ba, nikt się na wet specjalnie nie zdziwił. Wiadomo — maturzyści. Aż do zdania egzaminów dojrzałości uczniowie i uczennice ostatnich klas szkół norweskich mają prawo nosić owe śmieszne czerwone czapki z długim do ramion, jedwabnym fontazym. Na plecach bluzek nasywiają sobie w tym czasie symbole poszczególnych szkół, niekiedy gro-

teskowe, jak np. tańczące żaby, skrzyżowane klucze czy para myszy.

Przez pozostałe tygodnie ich malowane na czerwono samochody raz po raz widać w ulicach miast norweskich. Wszystkie wozy były stare, mocno już zużyte, lecz — jak mnie zapewniał — po przeglądzie technicznym. Nikt tu nie zabrania rozbawionej młodzieży mało waleń w ulicach miast norweskich. Wszystkie wozy były stare, mocno już zużyte, lecz — jak mnie zapewniał — po przeglądzie technicznym. Nikt tu nie zabrania rozbawionej młodzieży mało waleń w ulicach miast norweskich.

Maturzyści i ruggerzy

nimum sprawności technicznej, która gwarantuje pasażerom i przechodniom bezpieczeństwo. No i oczywiście młodzie kierownicy muszą posiadać normalne prawo jazdy, a czerwona czapeczka maturzysty nie zwalnia ich od obowiązku przestrzegania przepisów drogowych.

Kierownik urzędu spraw młodzieży przy radzie miejskiej w Oslo, pan Herman von der Lippe opowiadał mi jednak i o innej młodzieży — o „ruggerach”, na pół wyjętej młodzieży skandy nawskiej, której obyczajem można by podejść pod miano chuligaństwa. Występują w wielkomięskich skupiskach zarówno norweskich jak i szwedzkich. Po uko-

czeniu obowiązkowej szkoły podstawowej nie kształcą się dalej, choć w powojennej Norwegii zdobyte kwalifikacje nie jest bynajmniej takie trudne. Młodzież ta nie ma większych ambicji ani aspiracji. Od czasu do czasu najmuje się do dorywczych, stosunkowo nieile w tym kraju płatnych robót sezonowych, np. przy wylądunku towarów lub sprzątaniu ulic. Stałą pracą zawodową gardzi. Zarobione pieniądze obraca na prymitywne rozrywki, piątki. Kupuje stare samochody i włoży się nimi po szosach południowej Norwegii i Szwecji, głównie między Oslo a Sztokholmem.

Spośród wszystkich miast norweskich szczególnie ożywna działalność profilaktyczną i reedukacyjną rozwija wobec młodzieży przestępczej Oslo, w którego władzach miejskich zasiada szereg ludzi szerze sprawie wychowania oddanych. Świadczone o tym choćby organizowane na polu społecnym kluby młodzieżowe, imprezy wychowawczo-rozrywkowe, a nawet grecznie zakamuflowana świetlica klubowa dla młodych chuliganów — ruggerów na południowych przedmieściach, gdzie urzędowo dla nich są moobslugowe warsztaty naprawy samochodów i motocykli. Pracują tam mechanicy i technicy posiadający równocześnie kwalifikacje pedagogiczne. Prowadzą rozmowy ze swymi młodocianymi klientami, dyskutują zawierają przyjaźnie. Delikatnie i stopniowo starają się niwelować młodzieńczy nihilizm i uczyć zasad społecznego współżycia.

L. D.

SPOWIEDŹ

Najlepszy humor dopisywał chyba przedstawicielom immigration — kilku panom w cywilnych ubraniach, niedbale przerzucającym leżące na stole dokumenty. Pierwszy znalazł się w salonie Hiszpan Fred.

— Hiszpan? — zapytał oficer immigration z sympatycznym uśmiechem. Gdy ten potwierdził, zmienił nagle ton, spoważniał.

— Należy pan do partii komunistycznej? — pytanie wydawało się tylko stwierdzeniem faktu.

Hiszpan odstąpił. Fred nie należał do najbardziej inteligentnych ludzi na statku, był przy tym bojaźliwy i miał znaczne trudności z wyrażaniem swych myśli, nie tylko po angielsku. Toteż zdołał jedynie wyjąkać:

— No, no...
— Nie należy pan do partii? Ale komunisty?

Teraz Hiszpan wystraszył się na dobre. Po sądzenie o komunizm równało się dlań biskupiej kławie, groząc przy tym bardziej materialnymi konsekwencjami we własnej ojczyźnie. Wyrzucił oczy, nabrał w płuca powietrza i zaczął wykrzykiwać:

— Nie jestem komunistą! Jestem katolikiem i by dać świadectwo prawdziwe, przeczekał się kilka razy.

Oficer nie dał się jednak pozbyć znakiem krzyża, co w oczach tego prostego, hiszpańskiego chłopca czyniło go groźniejszym od diabła. Zmarszczył się, obserwując chwilę w milczeniu coraz bardziej rozżalonego Freda. Później zagadnął, znów łżejszym tonem:

— Czy jest pan zadowolony z pracy na tym statku?

— Tak... Bardzo...

— To dobrze. Proszę pamiętać, że w USA praca panu nie dostanie. Wszelkie próby w tym kierunku mogą się przykro skończyć. Czy pan mnie dobrze rozumie?

— Si, si... Bardzo dobrze rozumiem. Chcę tylko pracować na statku... — bronił rozpaczliwie swej życiowej szansy.

— O'kay — powiedział Amerykanin. — Oto przepustka.

Spocono Fred z westchnieniem ulgi czmychnął na korytarz.

Chciałem już wrócić na pokład, gdyż kolejka do salonu była długa, gdy usłyszałem swoje nazwisko. To mnie zaskoczyło. Wezwanie bez kolejki mogło oznaczać jedynie dwie ewentualności. Albo otrzymam przepustkę natychmiast, albo długo jeszcze poczekam na zawarcie bliższej znajomości z USA. Kiedy

personalistów, a talce... wagi posiadacza, widniało na niej szereg pouczeń, mówiących m. in.:

„Nie możesz zmuszować ze swego statku w USA... W wypadku pozostania na lądzie, będziesz deportowany przy najbliższej okazji... Przyjmując to czasowe zezwolenie, posiadacz akceptuje tym samym wszelkie postanowienia w stosunku do niego władz imigracyjnych...” Hm, co to znaczy „wszelkie postanowienia”?... Lepiej jednak zbyt długo nie zastanawiać się przed opuszczeniem statku. A nuż tamci się rozmyślą?

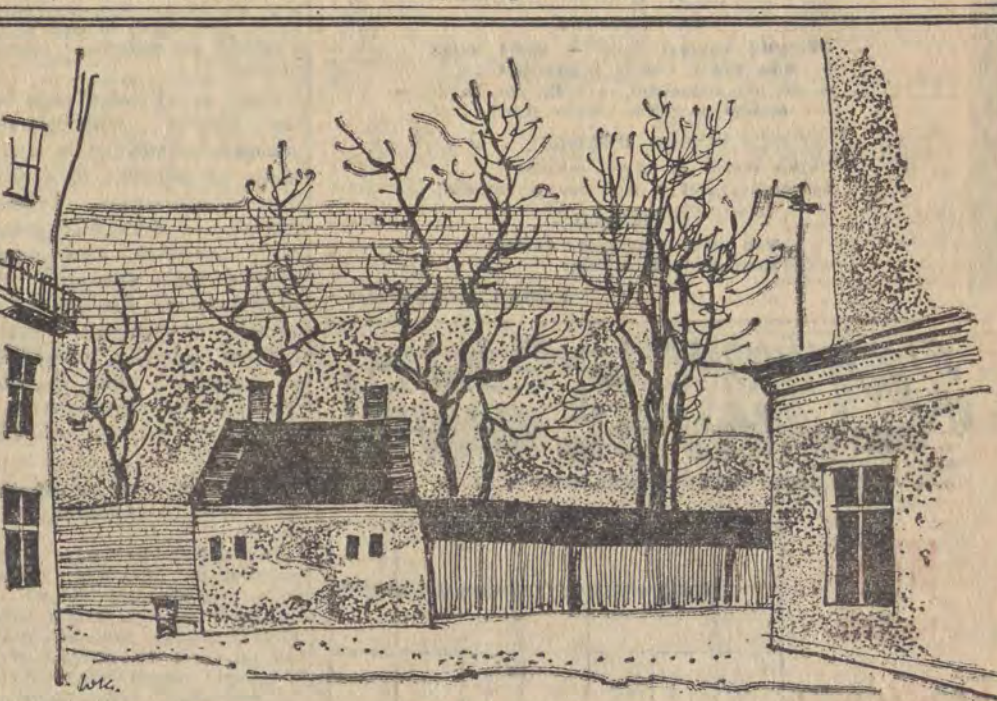
Aby dopełnić obrazek od strony działalności immigration, warto wspomnieć jeszcze o perypetiach motorzysty naszego statku — Kolumbijczyka. Ku powszechnemu zdumieniu właśnie on, jako jedyny członek załogi, nie otrzymał pozwolenia zejścia na ląd.

Przyczyną tego — jak głosiły wieści półoficjalne — były często zdarzające się wypadki pozostawiania w USA takich „dorywczych” marynarzy z krajów Ameryki Łacińskiej, wędrujących w poszukiwaniu pracy. Co do naszego motorzysty istniały także podejrzenia, iż być może FBI nie była obca historia jego aktywnego udziału w niedawnym strajku robotników amerykańskiej rafinerii na ziemi kolumbijskiej. Od chwili wydania dlań zakazu opuszczania statku, Kolumbijczykowi przybył na pokładzie nowy towarzysz — policjant.

Przez wszystkie dni i noce postoju w portach amerykańskich policjant czuwał przy trapie, często kontrolując gdzie przebywał jego podopieczny. Niektórzy, bardziej gorliwi, stawali się wprost drugim cieniem Kolumbijczyka. On do mesy — tamten do mesy, on do kabiny, świetlicy, magazynku — tamten za nim. Dlatego też „Kolumbia”, człowiek na ogół zgodny i zrównoważony, nie mógł sobie odmówić czasem maleficznej złośliwości. Zabierał gazetę i rozsiadając się wygodnie w toalecie, spokojnie zagłębiał w lekturze.

Z biegiem czasu doszedł w tych praktykach do perfekcji i bił rekordy czasu. Niekiedy zaś, otwierając drzwi oznajmiając lojalnie policjantowi, że nigdzie nie uciekł. Ten z zasady zachowywał kamienną powagę, co jeszcze silniej podkreślało groteskową sytuację. Zresztą interweniować nie mógł. „Kolumbia” miał prawo spędzić na statku swój wolny czas tak, jak mu się podobało.

WIESŁAW ANDRZEJEWSKI

Łódź, która odchodzi

Wacław Kondek

Z cyklu: Podwórka

też zatoczki zajęci są codzienną troską o byt powszedni; zatoczka jest bardzo starożywna i uboga — zwykle miejsce do mieszkania; — nawet domy są już stareńkie — nie z tego świata.

Takie podwórka niedługo już całkiem znikną; to już ostatnie ich lata; zastąpią je nowe, nowoczesne, lepsze — inne, bardziej odpowiadające potrzebom człowieka współczesnego. Ale mimo to, a raczej właśnie dlatego ich ostatnią melancholijną egzystencję należy upamiętnić choćby nawet na łamach codziennego pisma.

(L)

W B E T

rolę w rozbudowie i umocnieniu organów wywiadowczych Izraela odegrał szef „Ośrodka koordynacyjnego” tych organów, Meir Amit, który posiada duże doświadczenie w pracy wywiadowczej. Na uwagę zasługuje fakt, że Meir przebywał przez kilka lat w Stanach Zjednoczonych, gdzie zapoznał się z całokształtem pracy Centralnej Agencji Wywiadowczej.

W skład „ośrodka koordynacyjnego”, którego szefem jest Meir Amit, wchodzi przedstawiciele: służby zagranicznej, wojskowej i politycznego wywiadu, kontrwywiadu, organu policji.

Ośrodek ten kieruje działalnością następujących organów:

● Centralny Zarząd Wywiadu („Reszut”), który organizuje i sprawuje nadzór nad całokształtem działalności wywiadowczej za granicą. „Reszut” w swojej pracy wykorzystuje przedstawicielstwa dyplomatyczne, handlowe, transportowe, firmy prywatne i wszelkiego rodzaju instytucje posiadające możliwość utrzymywania kontaktów z zagranicą.

● Przedstawiciele „Reszutu” wchodzi w skład instancji kierowniczych organizacji syjonistycznych w wielu państwach zachodnich. „Reszut” kieruje m. in. komórką wywiadowczą „Nietwa”, której zadaniem jest organizowanie dywersji ideologicznej w krajach socjalistycznych w oparciu o elementy syjonistyczne.

● Służba Wywiadowcza Sit Zbrojnych (Szerut Modijn), której działalność związana jest z realizacją agresywnych planów Izraela wobec krajów arabskich. i

● Oddział Studiów MSZ („Machle ket Gamichkar”), który zajmuje się wywiadem politycznym w ścisłym kontakcie ze wspomnianym „Reszudem”.

● Służba Bezpieczeństwa (Szin Bet) zwalozła wystąpienia Arabów zamieszkujących w Izraelu i na terenach okupowanych oraz stara się rozbić postępową organizację wewnątrz kraju, a przede wszystkim Partię Komunistyczną Izraela drogą prowokacji.

● Wydział do spraw specjalnych policji izraelskiej, spełniający niektóre funkcje kontrwywiadu.

● Kadry wywiadu Izraela — jak pisze szwedzki generał, Carl von Horn w swojej książce pt. „Soldiering for Peace” — składają się z jednostek posiadających doświadczenie w tego rodzaju służbach całego świata, inspiracja i dyrektywy zaś wychodzą głównie od przywódców tego wywiadu pochodzących z Polski, których poziom zawodowy był bardzo wysoki i szedł równoległe w parze z bezwzględnością i determinacją, iż żadne środki nie powinny być pomijane dla osiągnięcia zamierzonego celu”.

Służba szpiegowska Izraela jest tak silna i niebezpieczna nie tylko dlatego, że posiada odpowiednie kadry i największe możliwości prowadzenia totalnego szpiegowstwa w świecie, ale również dlatego, że jest finansowana i wspomagana przez międzynarodowy kapitał, a przede wszystkim Amerykanów i zachodnioeuropejczyków. W zamian za informacje szpiegowskie, prowadzenie dywersji przeciwko krajom socjalistycznym,

zwalczanie ruchu komunistycznego, walkę przeciwko postępowym krajom „trzeciego świata”, obronę interesów imperializmu światowego — wywiad Izraela otrzymuje zapłatę w postaci milionów dolarów i marek.

STANISŁAW BALIŃSKI

*) Warto tu przypomnieć, że działalność JOINT została w Polsce zakazana, ze względu na szkodliwość polityczną w 1949 roku. W roku 1957 JOINT ponownie wznowił swoją działalność w Polsce. W latach 1958—1966 Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce otrzymało od JOINT pomoc w łącznej kwocie wynoszącej 5,5 mln dolarów, tj. ponad 386 mln złotych polskich. (przeliczono im po 72 zł za 1 dolar). Jednocześnie jako pomoc dla środowiska żydowskiego w Polsce JOINT nadesłał tony atrakcyjnych towarów. Na przykład tylko w 1966 roku ponad 2 tony łapek karakulowych, 104 tony polietylenu i polistyleny, 45 ton folii i wiele innych artykułów. Charakterystyczne, że ludzie w ciężkiej sytuacji nie znajdowali się bynajmniej na listach największych kwot pomocy.

Pewien cenzor niemiecki z Kolonii zabronił kiedyś wydawania „Boskiej komedii” Dantego, uzasadniając krótko swą decyzję: „Z boskich rzeczy nie należy robić komedii”.

W jednym z urzędów stanu cywilnego w Jakcie, ob. M. przyjmując od narzeczonego obrączkę zauważyła na wewnętrznej stronie jakiś napis. Wpatrując się uważnie w drobne literki ze

— Kochany, to już naprawdę wiosna?

zdziwieniem przeczytała: „Pienścioneek należy do ob. F., ojca czworga dzieci, mieszkającego we wsi Czerwone w okręgu Kostrzowskim. Prosimy zwrócić właściciela obrączki pod wskazany adres”.

jeziora, w wyniku czego woda się gotuje.

Gdy wulkan się nieco uspokoi, mieszkańcy okolicznych osiedli wylawiają z wody masę ugotowanych, gotowych do spożycia ryb. Po

Gabinet osobliwości

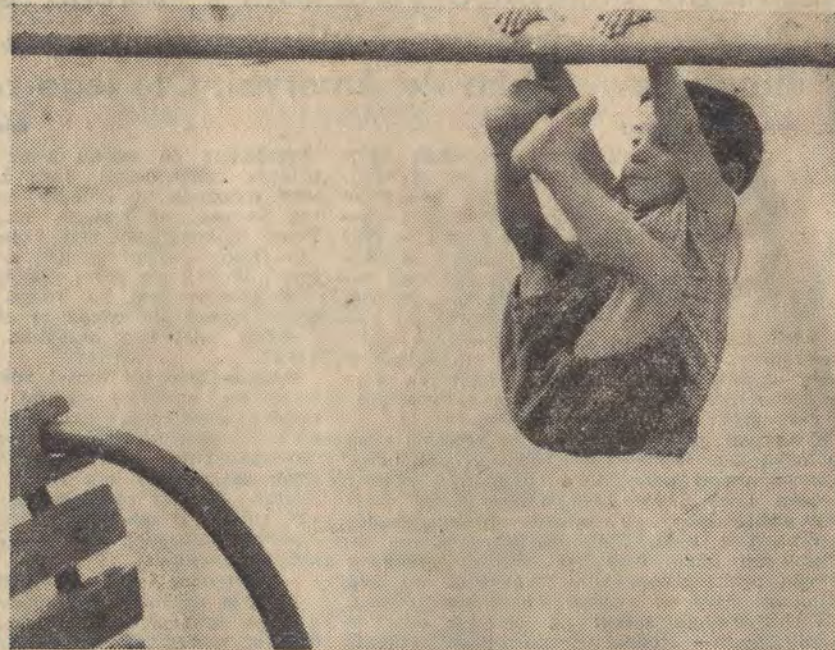
W ten sposób, dzięki sprytowi kobiety z dalekiej wsi, ojciec czworga dzieci wrócił na łono rodziny.

Największym kotłem, w którym co pewien czas gotuje się zupa z ryb jest jezioro Kiwu. Znajduje się ono w Afryce Równikowej i zajmuje obszar 2.650 km kwadratowych. Otóż gdy wzbucha znajdujący się w pobliżu wulkan Kituro, lawa z krateru spływa wprost do

raz ostatni kocioł „warzył” ryby w roku 1948.

Gerald Sanctuary, sekretarz poradni małżeńskiej w północnej Anglii, wezwał angielskich małżonków, aby przynajmniej w roku bieżącym, kiedy Anglia trapi kryzys gospodarczy, nie występowali o rozwody. Ograniczenie rozwodów zaoszczędzi — zdaniem sekretarza — pieniądze zarówno małżonkom jak i państwowej kasie.

T
R
Z
Y

BŁYSKI FLESZA

FRASZKI

PRZEGAPIŁ...
Przegapił życia trzy ćwierci.
Lecz nie mógł przegapić śmierci.

DE GUSTIBUS
Okropną miałem żonę — rzekł zając
— Błaźnie często i zdradzała...
— Ja nie narzekam — wilk mu na to —
Bo bardzo miękkie mięso miała.

TYLKO DUREN...
Tylko duren w złości powieł
Słońce jest z słońcem wzmowie.

O MITACH
Noc przed samym świtem
Zaczyna być mitem.

ROMAN GORZELSKI

Kącik językowy

P. G. P. PISZE: „W polskiej wersji słynnego przeboju Engelberta Humperdincka „The last waltz” śpiewanej przez Rene Glaneau jest zdanie: „...orkiestra grała ostatni walc”. Czy ta forma jest poprawna? A jeśli to jest błąd, to czy w piosenkach powinno się tolerować błędy tego rodzaju?”

Mam przed sobą tekst wspomnianej piosenki, wydrukowanej przez „Sztandar Młodych” w rubryce „Piosenka „Popołudnia z młodością”. Tu interesujący Pana fragment brzmi inaczej: „...orkiestra grała ostatni raz”. Autorem słów polskich jest właśnie Rene Glaneau. Być może, że piosenkarz pomylił się śpiewając, odszedł od własnego tłumaczenia i ta jego pomyłka utrwalona została na płytach. A może nagranie jest w tym miejscu niewyraźne i słuchający wyraz „raz” odbierają jako „walc”?

Jakkolwiek jest w piosence, pozostaje nam powiedzieć, jak być powinno.

W deklinacji męskiej rzeczowników żywotnych mają biernik liczby pojedynczej (kogo? co?) równy dopełniaczowi (kogo? czego?). Mówimy: „widzę sąsiada, psa, ptaka”, tak jak „nie ma sąsiada, psa, ptaka”. W grupie rzeczowników nieżywotnych tej deklinacji jest inaczej: biernik zgadza się z mianownikiem (kto? co?), np. widzę dąb, pień, dach.

Nazwy tańców należą oczywiście do kategorii rzeczowników nieżywotnych, a mimo to „Mazowsze” śpiewa kujawiaka (nie: śpiewa kujawiak), a „Śląsk” tańczy ognistego mazura (nie: tańczy mazur). Konstrukcje podane w nawiasach rażą ucho, choć przecież są zgodne z podaną wyżej ogólną regułą, odnoszącą się do rzeczowników nieżywotnych. Wniosek możemy stąd wysnuć tylko jeden: nazwy tańców są wyjątkiem, biernik ich równa się dopełniaczowi, tak jakby były rzeczownikami żywotnymi.

Stanisław Szober tłumaczył to zjawisko następująco: wiele nazw tańców polskich pochodzi od nazw mieszkańców regionów, nazw należących do kategorii rzeczowników żywotnych. Tak samo jak „widzę Krakowiaka” zaczęto mówić „tańczy krakowiaka”, nie zwracając uwagi, że znaczenie i charakter wyrazu — nazwy tańca są inne niż wyrazu określającego człowieka. Przez analogię te same prawa zaczęły też obowiązywać w odmianie nazw tańców, nie

GRAC WALCA

mających odpowiedników w nazwach mieszkańców różnych dzielnic kraju. Dlatego w „Panu Tadeuszu” „Poloneza czas zacząć”, dlatego podziwiamy walca Chopina, a w wykonaniu baletu oglądamy oberka, menueta, gawota.

Nazwy tańców nie są bynajmniej jedynym wypadkiem, w którym biernik rzeczowników nieżywotnych upodabnia się do dopełniacza. Innym są nazwy gier, jeszcze innym nazwy pieniędzy. Tych ostatnich nazw często używamy w różnych okolicznościach życia prywatnego i zawodowego, powiem więc o nich parę słów w którymś z następnych „kącików”.

H. BODALSKA

Foto — A. Wach

Rozrywki UMYSŁOWE

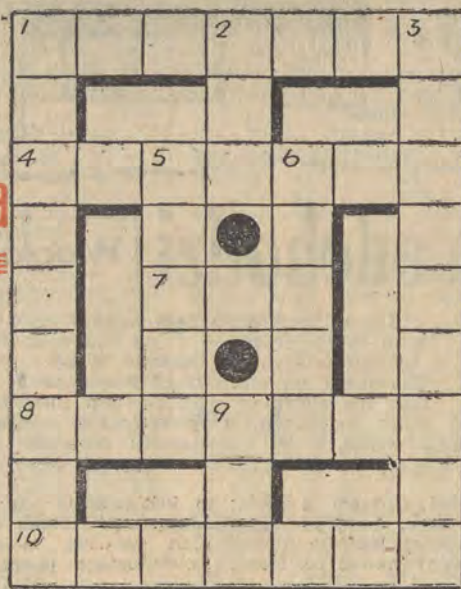
REDAGUJE KLUB SZARADZISTÓW ŁDK

Mini-

krzyżówka

(premiowana
książkami)

POZIOMO: 1. Antenat, protoplasta. 4. Przedmiot dziecięcej rozrywki. 7. Odcieżowy szkodnik. 8. Węgierskie „morze”. 10. Państwo europejskie.

PIONOWO: 1. Poprawka, dokonanie zmiany. 2. Nasza „wiatka”. 3. Pisanka. 5. Obniża nutę o pół tonu. 6. Figura w kartach. 9. Dowódca janczarów.

Nagrody książkowe za rozwiązanie zadań z dnia 24 marca br. wylosowali:

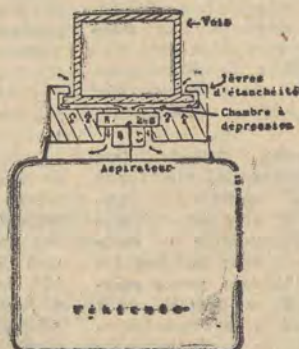
Artur Bartoniczek, Kraków, ul. 18 Stycznia 20/9,
Zofia Zielińska, Łódź, ul. Łączna 7/162.

Zdzisław Sochacki, Łęczycza, ul. Ozorkowska 3/5,
L. Golińska, Radomsko, ul. Wąwozowa 10/13,

Zygmunt Zabicki, Łódź, ul. Żwirki 10 b/7.

UWAGA, SZARADZISTY!

Ostatnio ukazała się jednodniówka z okazji jubileuszu ŁDK, która między innymi zawiera kilkudziesięć zadań szaradziarskich, premiowanych nagrodami wartości ponad 10 tys. złotych. Wydawnictwo to jest do nabycia w Dziale Artystycznym i kawiarni ŁDK ul. Traugutta 18.

Urba — latający autobus

Bez pilota, kół i widocznego motoru, Urba-4 postawił już swoje pierwsze oficjalne kroki w wielkiej hali Szkoły Centralnej w Lyonie (Francja).

Urba-4 — długa kabina wyposażona w 3 fotole samochodowe — to prototyp nowego pojazdu — poduszkiowca. Stanowi jednak przeciwieństwo aeropociągu, o którym już w „Panoramie” pisaliśmy. Aeropociąg porusza się na ziemi, Urba natomiast, ślizga się (dzięki wysaniu powietrza) po znajdującej się na wysokości 7,5 m nad ziemią belce.

Latający autobus powstał w prywatnym warsztacie mieszkańca inżyniera Maurice Barthalon. Pierwsza makietka pojazdu została skonstruowana w listopadzie 1965 r. z takich „surowców” jak odkurzacz pani Barthalon i polietylenowa pokrywa przenośnej lodówki campingowej. To był Urba-1. Urba-2 to już rzecz większa: na 10-metrowej szynie porusza się 60-kilogramowy ciężar z szybkością 15 km na godzinę. Latającym autobusem zajął

się już zespół 27 inżynierów z wynalazcą — oczywiście — na czele.

— Urba — stwierdzają oni — uzupełni lukę pomiędzy autobusami przewożącymi maksimum 5 tys. pasażerów na godzinę a metrem — do 50 tys. pasażerów na godzinę. Urba — na podstawie dotychczasowych obliczeń — kosztować będzie od 2 do 3 milionów za km w porównaniu do 40-70 milionów za km podziemnego metra. Latający autobus mogący przeskakiwać nad śródmiejskimi korkami może stać szczególnie rentowny w dużych miastach. Przelatywać będzie — tak twierdzą jego twórcy — cicho jak cień. Urba oddawałby duże usługi na krótkich trasach. Nie będzie stanowił konkurencji dla aeropociągu przeznaczonego — ze względu na możliwość rozwinięcia dużej szybkości (do 400 km na godzinę) do połączeń pomiędzy dużymi miastami — ale jego uzupełnienie.

Jeśli znajdą się odpowiednio wysokie na ten cel kredyty, pierwszy au-

tobus latający z szybkością 90 km na godzinę będzie mógł o własnych siłach kursować w którymś z francuskich miast już w 1971 r.

(L'Express)

WAZNE TELEFONY

Informacja telefon. 03
Pogot. Ratunkowe 09
Pogot. MO 07 400-00 500-00
Straż Pożarna 08
Informacja PKS 265-96
Informacja PKP 581-11

TEATRY

TEATR WIELKI g. 18
„Zemsta nietoperza”
(przedst. zamkn.)
8.4. nieczynny
TEATR POWSZECHNY
g. 19 „Święta Joanna”
8.4. g. 16 „Klub kawalerów” (przedstawienie zamknięte)
TEATR JARACZA (w sali ul. Moniuszki 4-6)
g. 15 „W pustyni i w puszczy”, g. 19 „Nie zapomnisz owych dni”
8.4. nieczynny
TEATR NOWY g. 19.15
„Piąty lot”, 8.4. nieczynny
MAŁA SALA godz. 15.20
„Zeglarz”, 8.4. nieczynna
TEATR 7.15 godz. 19.15
„Mordercy stowarzyszeni”, 8.4. nieczynny
OPERETA — godz. 19
„Dziękuję ci, Ewo”
8.4. jak wyżej
ARLEKIN — g. 11, 15
„Wesola maskarada”
8.4. g. 17.30 j. w.
PINOKIO — godz. 17.30
„Allen Kallem”
8.4. nieczynny
SFS „PSTRAG” g. 20
„Fehla”, 8.4. nieczynny
SFS „LTRYNA” g. 20
„Śmierć na gruszy”,
8.4. nieczynny
TEATR ZIEMI ŁÓDZKIEJ — 8.4. godz. 18
„Pan Pantula i jego sluga Matti”
KABARET „AGAWA”
(w kawiarni „Agawa”)
g. 22.15 „Nie wychylać się”, 8.4. nieczynny

MUZEJA

MUZEUM HISTORII WŁOKIENNICWA (ul. Piotrkowska 282) godz. 11-16. 8.4. nieczynne
MUZEUM RUCHU REWOLUCYJNEGO (Gdańska 13) czynne w g. 10-17. 8.4. nieczynne
MUZEUM SZTUKI (Wielkowskiego nr 36) godz. 10-16. 8.4. nieczynne
MUZEUM ARCHEOLOGICZNE I ETNOGRAFICZNE (Pl. Wolności 14) godz. 11-16. 8.4. nieczynne

KINA

BAŁTYK — „Ringo Kid” od lat 14 (USA) godz. 10, 12.30, 15, 17.30, 20
8.4. jak wyżej
POLONIA — „10 małych Indian” od lat 16 (ang.) godz. 10, 12.30, 15, 17.30, 20, 8.4. j. w.
WISŁA — „Nagie godziny” od lat 16 (wł.) g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20
8.4. jak wyżej

CO? gdzie? KIEDY?

WOLNOŚĆ — „Old Surehand” od lat 11 (jug.)
15, 17.30, 20. 8.4. j. w.
WŁOKNIARZ — „Za mna, kanalie” od lat 14 (NRD) g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20. 8.4. j. w.
ADRIA — „Pozegnanie z tytułem”, „Billy Budd” od lat 16 (ang.) g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20
8.4. jak wyżej
CZAJKA — „Wikingsowie” (ang.) od lat 14 g. 14.45, 17, 19.15. 8.4. j. w. g. 17, 19.15
ENERGETYK — „Wojna i pokój” i cz. (radz.) od lat 14 g. 17, „Wez ją, jest moja” (USA) od lat 16 g. 20
8.4. nieczynny
GDYNIA — „Kto chce zabić Jessię” od lat 14 (czechosł.) g. 10, 12, 14, „Objazd” od lat 15 (bulg.) g. 16, 18, 20
8.4. jak wyżej
HALKA — „Niesforny kotek” g. 13, 14, „Pollyanna” od lat 11 (ang.) g. 15, 17.30, „Sposób na kobiety” od lat 18 (ang.) godz. 20. 8.4. „Pollyanna” godz. 15, 17.30, „Sposób na kobiety” g. 20
1 MAJA — „W pewnym królestwie” godz. 15, „Winnetou” II cz. od lat 11 (jug.) godz. 16, 18, 20. 8.4. „Waleczni przeciw rzymskim legionom” od lat 14 (rum.) g. 15.30, 17.45, 20
ŁĄCZNOŚĆ — „Głosuję na miłość” od lat 16 (jugosł.) godz. 15, 17, 19. 8.4. „Dawid i Liza” od lat 16 (USA) godz. 19
LDK — „Do widzenia, Charlie” (USA) od lat 14 g. 14.30, 17.15, 20
8.4. „Ucieczka w milczeniu” (NRD) od lat 14 g. 15.30, 17.45, 20
projekcja DKF)
MŁODA GWARDIA — „Na pomoc” od lat 11 (ang.) g. 10, 12, 14, 16, 18, 20. 8.4. j. w.
MUZA — „Gapa” godz. 14.30, „Waleczni przeciw rzymskim legionom” (poromama) od lat 14 (rum.) g. 15.30, 17.45, 20. 8.4. „Największe widowisko świata” od lat 11 (USA) g. 16, 19
OKA — g. 13.30 Bajka. „Chata wuja Toma” (NRD) od lat 14 (fr.) 14.30, „Monsieur” (fr.) od lat 14 g. 17.30, 19.45
8.4. nieczynne
POLESIE — g. 14 Bajki „Wojna i pokój” cz. II (radz.) od lat 14 g. 15, 17, 19. 8.4. „Życie

mażeńskie” I cz. „On” (fr.) od lat 16 godz. 17, 19
POPULARNE — „Wiozęci północy” (USA) od lat 7 g. 15, 17, „Cichy Don” (radz.) i seria od lat 16 g. 19
8.4. nieczynne
PRZEDWIOSNIE — „Ostatnie polowanie” od lat 14 (USA) g. 13.15, 15.30, 17.45, 20. 8.4. j. w. g. 15.30, 17.45, 20
PIONIER — „Dziadek i fajka” godz. 15, „Synowie magnata” II seria od lat 14 (węg.) g. 15, 18, 20, 8.4. „Synowie magnata” II seria g. 16, 18, 20
POKOJ — „Błękitny ka czerek” g. 11, „Cztery pancerni pies” II zestaw: „Gdzie my, tam granica”, „Psi pazur” od lat 7 (pol.) g. 15.30, 17.45, „Panie inspektorze” od lat 16 (jugosł.) godz. 20. 8.4. „Cztery pancerni pies” II zestaw godz. 15.30, 17.45, „Panie inspektorze” g. 20
REKORD — „Dick i jego kot” g. 10, 11, 12, „Jak zdobyto Dziką Zachód” od lat 16 (USA) g. 13, 16, 19. 8.4. „Jak zdobyto Dziką Zachód” g. 10, 13, 16, 19
ROMA — „Złota karczka” g. 10, 11, „Cztery pancerni pies” IV zestaw: „Rozstajne drogi”, „Brzeg morza” od lat 7 (pol.) g. 12, 14, „Życie zamku” od lat 14 (fr.) g. 16, 18, 20, 8.4. „Cztery pancerni pies” godz. 10, „Życie zamku” g. 12, 14, 16, 18, 20
SOJUSZ — „Ballada o dentyście” godz. 14, „Osiadać wiatr” od lat 14 (USA) godz. 15, 17, 19, 8.4. „Miłość su rowo wroniona” od lat 16 (węg.) g. 17, 19
STOKI — „Przygoda w dżungli” g. 14, „Ostatni Mohikanin” od lat 11 (NRD) godz. 16, 18, 20, 8.4. „Ostatni Mohikanin” g. 16, 18, 20
STYLOWY — STUDYJNE Omówienie premier kwietnia g. 11. (Wstęp za zaproszeniami). Przegląd PKF z marca godz. 13, „Węży rodzinne” od lat 17, 19.30, 8.4. „Węży rodzinne” g. 15.45, 18, 20.15
STUDIO — „Mysie figury” godz. 16, „Wczoraj, dziś, jutro” od lat 16 (franc.) g. 17.15, 19.30, 8.4. „Wczoraj,

dzisiaj, jutro” g. 17.15, 19.30
SWIT — „Niespodzianka” g. 10, 11, „Agnieszka 46” od lat 16 (pol.) godz. 12, 14, 16, 18, 20, 8.4. „Agnieszka 46” g. 10, 12, 14, 16, 18, 20
TATRY — Bajki: „Aza na spacerze”, „Corrida”, „Indyjskie trofeum”, „Przyjaciele motylka”, „Dwa psy i kość”, „Pies-kiłnaper” g. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, „Miejsce dla jednego” od lat 16 (pol.) g. 18, 20
8.4. Bajki godz. 16, 17
„Miejsce dla jednego” godz. 18, 20

DYZURY APTEK
Piotrkowska 193, Nicimniana 15, R. Luksemburg 3, Rzgowska 51, Gdańska 24, Narutowicza 42.
8.IV.
Ossowskiego 4, Cieszkowskiego 5, Tuwima 19, Piotrkowska 25, Przybyszewskiego 66, Limanowa 19, Karłowicza 48

DYZURY SZPITALI
Ul. Curie-Skłodowskiej 15 — przyjmuje rodzaje i chore ginekologiczne z dzielnicy Górna; ul. Szerlinga 13 — z rejonu poradni „K” — przy ul. Kopcińskiego 32 i Nowotki 60; ul. Przyrodnicza 7-9 — z rejonu poradni „K” — przy ul. Piotrkowskiej 107 i 269; ul. M. Fornalskiej 37 — z dzielnicy Polesie; ul. Łagiewnicka 34-36 — z dzielnicy Bałuty i Widzew.

Informacje o dyżurach szpitali innych specjalności — tel. 03.
Nocna pomoc lekarza: ul. Sienkiewicza 137, tel. 444-44 — zgłoszenia na wizyty domowe w godz. 19-5. Na miejscu przyjmowani są chorzy w godz. 16-7.
Nocna pomoc pielęgniarska: Al. Kościuszki 48, tel. 324-09 — zgłoszenia telefoniczne na zabieg do domu w godz. 19-4.
Świąteczna pomoc lekarska: dzielnica Śródmieście — Piotrkowska 102, tel. 271-80, Bałuty — Z. Pacanowskiej 3, tel. 541-96, Górna — Łęcznicka 2-4, tel. 440-62, Polesie — Al. i Maja 42, tel. 305-83, Widzew — Szpitalna 6, tel. 371-53. Zgłoszenia na wizyty w domu w godz. 10-15; ambulatoria czynne do 17. Zabieg pielęgniarski wykonuje się w tych punktach w godz. 8-18; zgłoszenia na zabieg w domu w godz. 8-17.

Polsko-radziecka współpraca budowlanych

Jak już o tym donosiliśmy, w przyszłym roku zostanie rozpoczęta przy ul. Srebrnej budowa bazy prefabrykacji elementów budowlanych — inaczej mówiąc fabryka domów. Od dotychczas w Łodzi już działających (m. in. na Dąbrowie) różni się będzie dalej posuniętym zmechanizowaniem prac. Oprócz elementów — gotowych ścian, fabryka przy ul. Srebrnej produkować będzie m. in. gotowe kabiny ze zmontowanymi już urządzeniami sanitarnymi. Rocznie z ulicy Srebrnej wystarczy elementów na zmontowanie od 8,5 do 9 tys. izb mieszkalnych.

Podobne fabryki zostaną zbudowane w Warszawie, Bydgoszczy i Gdańsku. Wzniesione zostaną na podstawie projektów radzieckich. Związek Radziecki dostarczy także i urządzeń. Łodzianie zajmą się natomiast sprawami budowlano-instalacyjnymi.

Trasa „74” przedłużona

Od poniedziałku zostaje przedłużona trasa autobusu „74”. Kursować on będzie: z Pl. Barlickiego, ul. Więckowskiego, 1 Maja, Obr. Stalingradu, Al. Unii, Srebrzyńska, Biegunowa, Krakowska, Rąbińska, Traktowa, Rojna, Grabieniec, Aleksandrowska, Szparagowa, Wersalska — do ul. Szczecińskiej. Jednocześnie w autobusach tych zostaje wprowadzona samoobsługa.

NIEDZIELA. Wieczór poświęcony poeci ukraińskiemu T. Szewczenko — o godz. 18, w Klubie Ręsyjskim (Więckowskiego 32).
Występy estradowe M. Kwiatkowskiego i B. Chędko o godz. 17, w „Staromiejskiej” (Podrzeczna 2) połączone z wieczerką taneczną.
PONIEDZIAŁEK. „U źródeł teatru” — prelekcja S. Nowickiej, o godz. 19, w lokalu LK (Piotrkowska 135), połączona z występami aktorów H. Pawłowicz, M. Szewczyka przy akompaniamencie A. Pioszaj.
„Z historii herbu Łódzkiego” — prelekcja Z. Koniecznego, o godz. 19, w Klubie MPK (Narutowicza 8/10).
„Życie w renesansowym mieście” — prelekcja doc. dr Z. Kuchowicza, o godz. 18, w LDK (Traugutta 18).
„Gawędy podróżnicze wilka morskiego” — mgr A. Wałdka, o godz. 19, w „Staromiejskiej”.

ZAPYTAJ NIE WIESZ? NTU 303-04 w G. 40-12, prócz sobót

OD 1 STYCZNIA
R. D.: Mąż, na którego utrzymaniu byłam przez ostatnie 10 lat zmarł w połowie ubiegłego roku. Renty po nim nie otrzymałam, bo nie została uznana za inwalidkę i miałam niespełna 50 lat. Nowe przepisy mówią jednak, że rodzinną rentę kobieta może otrzymać dziś już po ukończeniu 50 lat. Czy mogę ponownie wystąpić o przyznanie mi renty, bo 50 lat ukończyłam w listopadzie.

RED.: Oczywiście, gdyż w myśl nowej ustawy, która weszła w życie z dniem 1 stycznia, spełnia Pani warunki przewidziane do uzyskania renty rodzinnej.

ZAMIANA NA BLOKI
G. R.: Zamieniam duże mieszkanie na o połowę mniejsze w blokach. Dotychczas otrzymywałam w zakładzie dodatk mieszkaniczy w wysokości ok. 200 zł miesięcznie. Podobno przechodząc do bloków tracę do niego automatycznie prawo. RED.: Zamiana mieszkania kwaterekowego nie pozbawia nikogo uprawnień do zasiłku. Jeśli jednak w nowym mieszkaniu dostatek jest mniejszy, pracownik otrzymywać go będzie w takiej wysokości w jakiej aktualnie mu przysługuje.

Tydzień Solidarności Bojowników Ruchu Oporu

Z okazji Międzynarodowego Tygodnia Solidarności Bojowników Ruchu Oporu, Zbawidłódzki oraz kluby b. więźniów obozów koncentracyjnych organizują uroczystą akademię 8 bm., o godz. 18, w sali Przew. RN m. Łodzi (Piotrkowska 104). Po części oficjalnej film.

Wieloletni, którzy mogli by nam coś bliższego powiedzieć o dziejach z p. Zbyszkiem i gdzie go można teraz szukać prosimy o telefoniczne skontaktowanie się z nami — tel. 243-80.

Kto zna Zbyszka?

Od ob. Ireny Banaszek zamieszkałej w Australii, otrzymaliśmy list, w którym prosi o pomoc w odnalezieniu jej znajomego p. Zbyszka Rutkowskiego, lat około 40, który 20 lat temu mieszkał w Łodzi na Złotnie.

WARSZAWA — 1960 r. i motocykl „Osa” sprzedam. Tel. 509-50 51325 g
NOWEGO „Moskwicza 408” zamieniam na nową „Skodę-1000-MB”. Tel. 540-59, godz. 19-21

OGŁOSZENIA DROBNE

Dr ZIOMKOWSKI — specjalista chorób wenerycznych, skórnych 16-18, Piotrkowska 39
SPÓŁDZIELNIA Pracy Lekarzy Specjalistów „Zdrowie” wykonuje w punkcie usługowym przy Al. Kościuszki 67 wszelkie zabiegi ginekologiczne oraz przeprowadza badania histopatologiczne i cytologiczne. Telefon 382-90 1612 k
OKULISTYCZNY Gabinet Lekarski Sp. ni. Pracy Lekarzy Specjal. przy sali nie oftalmicznym „Fotooptyka” w Łodzi, Piotrkowska 111, tel. 321-17 czynny codziennie w godz. 11-18 w poniedziałki 11-16. Pacjenci na miejscu mogą realizować recepty. Bogaty wybór szkła i opraw
2,5 ha w tym 3-letni sad i plantacja czarnej porzeczki blisko Łodzi — sprzedam. Oferty „51525” Prasa, Piotrkowska 96
PLAC 1,200 m kw. sprzedam. Kilińskiego 15 pracownia cholewek
BUDYNKI o pow. 487 m kw., plac 925 m kw., ogrodzony (w śródmieściu) oddam w dzierżawę. Informacje telefon 896-10, od 16 51651 g

KAMERE „Neva-2” okazynie sprzedam. Tel. 241-32 51387 g
POMPE 5-stopniowa, kompletna, na chodzie z hydroforem 500 l. 6 grzejników rurowych podwójnych, długość 2,5, przekrój 2,5 cala oraz sprężarkę powietrzną pilnie sprzedam. Tel. 536-57
URZĄDZENIE do fłokowania tkanin kupię. Tel. 570-90 51140 g
URZĄDZENIE parowe do stabilizacji pończoch (12 form) sprzedam. Zeligowskiego 46 51147 g
STOŁOWY — styl „Chip pendal”, burko, szafa — orzech, dziewiarski aparat sprzedam. Tel. 502-49 51039 g
PLANDEKĘ na „Syrenie” sprzedam. Tel. 506-30

UWAGA, MIESZKAŃCY ŁÓDZI!
Wszystkie dzielnicowe biura opałowe przystąpiły od dnia 1. IV. 1968 roku do sprzedaży węgla na rok 1968/69. Również punkt burtowej i detalicznej sprzedaży koksu gazowego przy ul. Wodnej 7/9 przystąpił do sprzedaży koksu na nowy rok opałowy.
Łódzkie Przedsiębiorstwo Handlu Opalem i Materiałami Budowlanymi prosi PT KLIENTÓW o wcześniejsze wykupywanie należnych ilości opalu.

ZOSTAŃ HODOWCĄ JEDWABNIKA MORWOWEGO
6 TYGODNI PRACY DAJE KILKA TYSIĘCY ZŁ. DOCHODU.
Hodowlę ułatwia i obniża jej koszty — własna morwa. Zakupując sadzonki morwy można ubiegać się o bezzwrotną dotację w wysokości 50% wartości sadzonek.
Szczegółowych informacji udzieli ŁÓDZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO OBROTU SUROWCAMI WŁOKIENNICZYMI I SKORZANAMI, 2444/k ŁÓDŹ, ul. POJEZIERSKA 90 a, tel. 584-60.

„WARTBURG-Standard-1000” sprzedam. Przebieg 34.000. Tel. 382-29
„SYRENE 103” po 23.000 km sprzedam. Łódź, Pułaskiego 4 m. 66 (Zabie nie) 51138 g
SKODĘ „Spartak” sprzedam. Pabianice, Ostatnia 16 m. 13/14
„WARSZAWA” 1960 r. i motocykl „Osa” sprzedam. Tel. 509-50 51325 g
NOWEGO „Moskwicza 408” zamieniam na nową „Skodę-1000-MB”. Tel. 540-59, godz. 19-21
„TRABANT — Limuzyna” wylosowany w PKO sprzedam. Pabianice, telefon 27-96 51578 g
„SKODĘ-Spartak”, stan idealny sprzedam. Nawrot 32-3, tel. 327-09
„CHEVROLET” 1,5 t z taksometrem sprzedam. Łódź, Mokra 27, telefon 560-16 51607 g
MAŁA wtryskarkę i części do „Mikrusa” sprzedam. Tel. 227-84
„MERCEDES V-170” tanio sprzedam. Fotograf, Obr. Stalingradu 7
„FORD-Falcon” sprzedam. Ogładać: Zelwerowicza 22 51682 g
„RENAULT — Dauphine” z powodu wyjazdu pilnie sprzedam. Stan bardzo dobry. Ogładać: Jaracza 92, w godz. 8-12, tel. 247-15 51680 g
PRUSZKÓW k. Warszawy, 2 pokoje, kuchnia, balkon, w nowym budownictwie, 1 p., kwaterunkowe 36 m. kw., zamieniam na pokój z kuchnią w Łodzi. Władysław E. Gliński, Sokolniki k. Ozorkowa, ul. Królówkiej Jadwigi
MŁODE małżeństwo lekarskie poszukuje sublokatorskiego pokoju. Oferty „51134” Prasa, Piotrkowska 96

LOKAL przemysłowy 160 m kw. oddam w dzierżawę. Tel. 381-01
3 POKOJE, kuchnia, 80 m kw. wszystkie wygody, centrum — zamieniam na 2 pokoje, kuchnię, wygody (oddzielnie). Oferty „50961” Prasa, Piotrkowska 96
3 POKOJE, kuchnia, bloki spółdzielcze, Zubardzi — zamieniam na 2 pokoje, kuchnię, bloki, parter lub 1 piętro. Oferty „51486” Prasa, Piotrkowska 96
4 POKOJE, kuchnia, II p. (Więckowskiego), telefon, zamieniam na 2 pokoje w Łodzi lub pokój z kuchnią z wygodami w centrum Warszawy. Tel. 383-11
UBRANKA chłopięce do I Komunii Św. poleca prywatna pracownia — Piotrkowska 84 (sklep w podwórzu) 51492 g 307-64

LUBLIN — 2 pokoje, kuchnia — bloki, zamieniam na podobne w Łodzi lub Tomaszowie Maz. Władysław Gramiel Tom. Maz., tel. 471
TELEWIZYJNE pogotowie niedzielne Ireneusz Dynowski Piotrkowska 28 m. 45, tel. 537-45
SAMOTNI znajdują odpowiednio oferty małżeńskie w prywatnym Biurze Matrymonialnym „Swatka”, Łódź, Piotrkowska 133 49947 g
WARSZTAT stolarski zmechanizowany w dobrym punkcie w Łodzi, odstąpię. Oferty „51070” Prasa, Piotrkowska 96
STANOWISKO konserwacji samochodów w stacji obsługi samochodów — odstąpię. Zgłoszenia 97 51684 g
ANGIELSKI, francuski 51440 g

Telegram...
Nowe dostawy okryć i ubiorów wiosennych modnych i eleganckich nadeszły do PDT „Uniwersal”!
POLECAMY:
PŁASZCZE DAMSKIE WELNIANE w dużym wyborze kolorów i fasonów, w CENIE 800—1.180 zł.
KOSTIUMY DAMSKIE wełniane i laminowane w CENIE 800—1.420 zł.
KURTKI DAMSKIE ortolonowe i siflonowe wodoodporne w CENIE 750—1.020 zł.
PŁASZCZE MĘSKIE z elano-bawełny, laminowane w CENIE 1.200—1.380 zł.
PŁASZCZE MĘSKIE z elano-bawełny w CENIE 800—1.100 zł.
KURTKI CHŁOPIĘCE w CENIE 540—690 zł.
Zaopatrzuje Woj. Przedsięb. Handlu Odzieżą w Łodzi.
ZAPRASZAMY I ŻYCZYMY UDANYCH ZAKUPÓW!

ODPADY DREWNA NA OPAL (PO RENOWACJI SKRZYŃ) w ilości ca 100 ton
SPRZEDAŻĄ
Instytucjom państwowym, spółdzielczym lub prywatnym — uprawnionym do skupu —
ZAKŁADY PRZEMYSŁU BAWELNIANEGO im. J. MARCHLEWSKIEGO w ŁÓDZI, OGRODOWA 17.
Szczegółowych informacji udziela dział zaopatrzenia, tel. 506-10.

RADIO I TELEWIZJA

PROGRAM I

8.30 Wiad. 8.35 Radioproblemy. 8.50 (L) Koncert zyczeń. 9.55 (L) Spożyczenia i refleksje — magazyn. 10.15 (L) Foranek literacko-muzyczny. 12.05 Wiad. 12.10 Publiystyka międzynarodowa. 12.20 Foranek muzyki pop. 13.30 Zgaduj-zgadula. 15.00 „Marzenia się czasem spełniają” — słuch. 15.45 Niedzielne rendez-vous. 16.02 (L) Koncert ork. rozrywkowej. 16.30 Koncert Chopinowski. 17.00 Wiad. 17.05 Tygodnik dźwiękowy. 17.30 Rewia piosenek. 20.30 (L) Na boiskach i bieżniach. 21.00 Dziennik. 21.22 Melodie taneczne. 22.00 Wiad. sportowe. 22.20 (L) Wiad. sportowe. 22.30 Niedzielne spotkania z muzyką. 23.00 Kiedy znów zakwitną biały bzy. 23.50 Wiad.

PROGRAM II

9.00 Wiad. 9.05 „Fala 56”. 9.15 Magazyn wojskowy. 10.00 „Jelenie rogi” słuch. 10.20 Tańca ludowe. 10.30 Piosenka miesiąca. 11.00 Rozgłoszenia Harcerska. 11.40 „Zgadnij, sprawdz, odpowiedz”. 12.05 Wiad. 12.10 „Kultura pilnie poszukiwana”. 12.15 Transmisja finałów mistrzostw Polski w boksie. 14.30 „W Jezioranach” odc. 15.00 „Koncert zyczeń”. 16.00 Wiad. 16.05 Przegląd wydarzeń międzynarodowych. 16.20 Teatr Popołudniowy „Zaczarowane koło” słuch. 17.50 „10 minut z Wacławem Kisi-

lewskim i Markiem Tomaszewskim”. 18.05 Popołudnie z muzyką. 19.00 Kabarek reklamowy. 19.15 „Przy muzyce o sporcie”. 20.00 Siedem dni w kraju i na świecie. 20.26 Wiad. sportowe. 20.31 „Matysiakowie” odc. 21.01 Orkiestra taneczna PR. 21.31 Zespół Dziewiątka. 22.01 Koncert ork. PR. 23.00 II wyd. Dziennika. 23.10 Wiad. sportowe. 23.15 Gra kwartet jazzowy. 23.30 Koncert wirtuozów. 24.00 Wiad.

TELEWIZJA

9.30 TV Kurs rolniczy (W). 10.05 Przypominamy, radzimy (W). 10.15 PKF (W). 10.25 Filmy krótkometrażowe (pr. pol.): 1) „Specjoza”, 2) „Wizyta w pustyni” (W). 10.55 Sprawozdanie sportowe (W). 13.35 Dziennik (W). 13.45 „Bawcie się z nami” (z Katowic). 14.15 „Kapelusz cesarza” — film z serii „Uciekinier” (ostatni odcinek) (W). 14.40 „Przemiany” (W). 15.10 Jan Wilkowski z cyklu: „Ula i świat” (W). 15.35 Felieton telewizyjny „Kamera 68”, pt. „Kowalski i papierki” (W). 15.45 „Bronimy bramki” — teleturniej (W). 16.50 „Reportaż spod piramid” cz. III z cyklu „Pjorkiem i węglem” (z Krakowa). 17.10 Estrada Literacka „Lutnia po Bekwaraku” — poezja Jana Lechonia (W). 17.55 „Ludzie i zdarzenia” (W). 18.10 „Gdy w ogrodzie botanicznym zakwitną bzy...” Program rozrywkowy (z Wrocławia). 19.20 Dobranoc (W). 19.30 Dziennik (W). 20.05 „Napad w Rawnie” — film fab. prod. USA (W). 21.30 „Mimi w kontuzji” progr. rozrywkowy (z Katowic). 22.30 Niedziela sportowa (Poznań, Kat. i Warszawa).

śpiewa”. 13.40 Więcej, lepiej, taniej. 14.00 Kultura pilnie poszukiwana. 14.20 Z naszych sal koncertowych. 15.00 Wiad. 15.05 Z życia Zw. Radz. 15.30 „Czutak robi karierę” odc. 16.05 Non stop Studia Rytm. 16.25 Na wirażu. 16.50 Dzień dzisiejszy i my. 17.00 Non stop Studia Rytm. 17.15 Reflektorem po świecie. 17.25 Radiosport z melodią. 17.40 Nauka i refleksje. 17.55 Wiad. 18.00 Z melodią i piosenką od Bałtyku do Morza Czarnego. 18.40 Muz. i akt. 19.05 Z księgarskiej ludy. 19.17 „Uwaga — niewypały”. 19.20 Uniwersytet Radiowy. 19.40 Utwory fortepianowe. 20.00 Dziennik. 20.20 Wiad. sportowe. 20.25 „Czas i ludzie”. 20.41 Wieczorny koncert zyczeń. 21.16 Gra orkiestra R. Kilboya. 21.25 Pięć minut o wychowaniu. 22.00 Kalendarz kulturalny. 22.00 Audycja dokumentalna. 22.30 Rewia piosenek. 23.00 II wydanie Dziennika. 23.10 Wiad. sportowe. 23.15 Aud. „Utwory fortepianowe Jana Brahmsa”. 23.42 Muzyka poważna. 24.00 Wiad.

PROGRAM II

8.30 Wiad. 8.35 Fala 56. 8.45 3X15 graja orkiestry. 9.30 Wiad. 9.35 Uniwersytet Radiowy. 9.55 Tańca symfoniczne. 10.25 „Strzyk Filip” opow. 10.45 Z twórczości Willi-Lobosa. 12.25 (L) Komunikaty. 12.30 (L) „Melodia, rytm i piosenka” aud. 13.00 (L) Wiad. sportowe. 13.05 (L) Melodie taneczne. 13.15 (L) „Mikrofon w służbie rolnictwa” aud. 13.25 „Grobla” fragm. opow. 13.45 Koncert popołudniowy. 14.20 Koncert estradowy. 14.45 „Gorące wici” fragm. 15.00. Kwa drans melodii. 15.15 S. Diagilew — twórca nowoczesnego baletu. 15.45 „O zdrowie człowieka” aud. 16.00 Wiad. 16.07 Muzyka operowa. 16.45 (L) Akt. 16.50. 17.00 (L) „Swobody obywatelskie” fel. 17.10 (L) Muzyka lekka. 17.30 (L) Występ zespołu „Lutnia” w Zgierzu. 17.45 (L) Piosenki radiowej listy przebojów. 18.05 (L) „Melodie” rep. 18.30 Uniwersytet Radiowy. 18.45 Kurs języka ros. 19.00 Wiad. 19.07 Kwietniowy koncert. 19.30 „Dziwna dziewczyna” słuch. 20.13 Jazz od frontu i od kuchni. 20.48 Notatnik kulturalny. 20.58 Utwór rozrywkowy. 21.00 Z kraju i ze świata. 21.27 Wiad. sportowe. 21.30 Koncert symfoniczny. 22.17 Wiersze E. Marca. 22.27 D. c. koncertu. 23.15 „Ambicje i starty”. 23.30 Gra katowicki zespół „Metrum”. 23.50 Wiad.

TELEWIZJA

15.45 Elektrotechnika II roku „Układy trójfazowe” (Krak.). 16.25 Elektrotechnika II roku Zasilanie odbiorników „Moc w układzie trójfazowym” (Krak.). 16.55 Dziennik (W). 17.00 Dla dzieci „Kino Płyś” (W). 17.25 „Tramp” — magazyn turystyczny no-krajowawczy (jubileuszowy) (W). 18.05 „Eureka” — magazyn popularno-naukowy (W). 18.35 Wiadomości dnia (L). 18.50 „Próby” — miesięcznik konsumenta (L). 19.20 Dobranoc (W). 19.30 Dziennik (W). 20.05 Teatr TV „Apollo z Bellac” — Jean Giraudoux (W). 21.10 „Gajane” — balet Chacaturiana — film (W). 21.40 „Klasyki” — magazyn aktualności (W). 22.10 Dziennik (W). 22.30 Elektrotechnika II roku (powt. z Krakowa). 23.05 Elektrotechnika II roku (powt. z Krakowa).

Demagogia podżegacza

(Dokończenie ze str. 1)

Znakomicie! Cóż jednak pisali „uczciwi” bohaterowie pana Trościanko o profesorze Józefie Chalasińskim, w dawnym okresie? W roku 1959 na łamach „Przeglądu Kulturalnego”, który był domeną Staszewskiego i grupy dzisiejszych „liberałów” z katedr uniwersyteckich w Warszawie pisano w styczniu tegoż roku o prof. Chalasińskim co następuje: „...W swej tendencji „prof. Chalasiński wykracza częstokroć nie tylko poza konwencje prac naukowych, ale także i publicystycznych, zbliżając się do pamfletu”. Albo: „(praca prof. Chalasińskiego „Inteligencja i naród”)...jest praca klasycznie koniunkturalna... jest produktem bardziej wysublimowanego i bardziej głębokiego koniunkturalizmu, który rodzi się z braku „odpowiedzialności naukowej”, ze zbytnej zapalczywości umysłowej, z nadmiernej emocjonalnego „publicystycznego” zaangażowania, z nałogu zajmowania zawsze poczesnego, widocznego miejsca na giełdzie życia umysłowego”.

Nie ulega wątpliwości, że tego typu wypowiedź posiadała niedwuznaczny charakter kampanii zdążającej do dyskredytowania prof. Chalasińskiego.

Natomiast prof. Chalasiński swój artykuł ogłoszony świeżo na łamach „Trybuny Ludu” napisał i ogłosił nie teraz w roku 1968, ale sześć miesięcy temu, to jest w 1967 r. na łamach „Przeglądu Humanistycznego”, które-

go druk rozpoczął się dokładnie 28 września ub. r. Pan Trościanko najwyraźniej nie czytuje tego czasopisma rzeczwiście chyba nie przeznaczonego dla niedouków sprzed mikrofonu Freies Europa. Artykuł w „Trybunie Ludu” był tylko przypomnieniem tego właśnie artykułu sprzed połowy roku.

W ten oto sposób pan Trościanko wpadł w sidła, które sam na siebie zastawił, co jest wydarzeniem na pewno dla niego przykrym i kompromitującym, ale zasłużonym.

W każdym razie winien pan Trościanko w przyszłości trzy mać się z daleka co najmniej od tematyki związanej z kulturą. Moralność nie powinna go także animować, choćby w wyniku jego zawodowego zajęcia w roli funkcjonariusza obcej agencji, co się automatacznie kojarzy z pojęciem czynności w swoim założeniu jak najbardziej niemoralnej.

I to jest chyba wszystko, co można by powiedzieć na marginesie niefortunnego występu

Dziś w Łodzi zachmurzenie umiarkowane, miejscami przelotne opady deszczu. W nocy możliwe przymrozki. Temperatura w ciągu dnia około 10 stopni C. Wiatry umiarkowane z kierunków zachodnich.

Jutro pogoda bez większych zmian. Nadal chłodno. Słońce dziś zajdzie o godzinie 18.25, a jutro weździe o godzinie 5.03.

(Miecinny obchodzą dziś Donat i Rufin.) (z)

UWAGA! UWAGA!

Państwowy Zakład Ubezpieczeń zawiadamia

WSZYSTKICH ZAINTERESOWANYCH O ZMIANIE GODZIN PRACY.

Poczynając od dnia 8 kwietnia 1968 r. Oddział PZU dla m. Łodzi i Oddział Wojewódzki w Łodzi oraz wszystkie miejskie i powiatowe inspektoraty PRACOWAĆ BĘDĄ w GODZINACH 7,45—15, 2416/k a w SOBOTY 7,45—13,30.

Kretonowe sukienki - najmodniejsza! Koszule popelinowe - zawsze modne, eleganckie!

Sprzedaj tkanin bawełnianych na WIOSNĘ i LATO

PROWADZI MHD ART. WŁÓKIENNICZYMI w SKLEPACH przy ul. ul.:

PIOTRKOWSKA 5, 223 ARMII CZERWONEJ 4
ZACHODNIA 10 GŁÓWNA 55.

AL. KOŚCIUSZKI 41

WOJEWÓDZKA HURTOWNIA TEKSTYLNA

gwarantuje bogate zaopatrzenie.

— Teraz istnieje spore prawdopodobieństwo — ciągnął dalej Tragg — że porwanie zostało po prostu wymyślone, ażeby wytłumażyć obecność trupa w mieszkaniu pana klientki. Gdyby okazało się, że tak właśnie sprawa wygląda, to by się nam okropnie nie podobała.

— I mnie nie podobałaby się taka sprawa.

— W porządku. Postawię rzecz jasno, Perry. Czy istnieje jakaś przyczyna... jakaś uzasadniona przyczyna... dla której pana klientka zorganizowała tę ohydną grę?

— Jest na pewno wyszczególniona przyczyna i dlatego wzięłam taką wersję pod rozwagę. Jeśli dziewczyna została porwana i znajduje się w niebezpieczeństwie, nie mogę usiąść z założonymi rękami i czekać. Ale jeśli jest to czesć dokładnie opracowanego, podstępniego planu, maskującego zbrodnię, nie tylko nie mam zamiaru umywać rąk, lecz uczynię coś, co mogłoby rozwiązać trudności i wykręcić dokładnie to, co się wydarzyło. Oczywiście musiałbym przedem zabezpieczyć tajemnicę powierzoną mi przez moją klientkę.

— Rozumiem — powiedział Tragg. — Lecz Dorrie Ambler nie była pana klientką w związku z popełnionym morderstwem.

— Oczywiście, że nie... I jeśli chodzi o tę sprawę, to nie będzie moją klientką.

— W takim razie, podam panu pewne szczegóły. Gdy Dorrie Ambler opuściła swoje mieszkanie, udała się po prostu schodami na dół i weszła do mieszkania numer 805. Wiemy, że później tego wieczoru kobieta, która mieszka na piątym piętrze, poznała pana klientkę w jadającej na dół windzie. Dorrie miała ciemne okulary, ażeby nie zostać rozpoznaną. Kobieta odniosła wrażenie, że Dorrie udawała się na jakieś tajemnicze umówione spotkanie.

Tak czy owak — mówił dalej Tragg — zobaczyła miss Ambler w windzie. Ona zna Dorrie Ambler i prowadziła już z nią rozmówki. Dorrie ogromnie lubiła psa tej kobiety i nawzajem pies bardzo ją lubił. Dziwny to jakiś pies! Nie jest zwykły, lecz woli być sam. Warczy, gdy ludzie chcą go pieszczć.

Otóż ta kobieta — świadek zorientowała się, że Dorrie Ambler, dla jakiegoś przyczyn, nie chce być rozpoznana. Dorrie stanęła twarzą w kierunku drzwi windy, obracając się plecami do kobiety i psa. Lecz pies zaczął pociągać nosem o nogę Dorrie i machać ogonem. Po chwili schyliła się i wyciągnęła do niego rękę, a pies zaczął liźać jej palce. Gdy winda się zatrzymała, miss Ambler szybko wysiadła.

Kobieta wyszła z psem na spacer. Nagle, gdy dotarła do skrawka trawnika znajdującego się tuż za drzwiami, pies zatrzymał się. Kobieta zauważyła mężczyznę czekającego w samochodzie przy krawężniku. Dorrie dopadła samochodem, wskoczyła do niego i natychmiast odjechała.

— A co z odciskami palców? — zapytał Mason.

— Nie ma — odpowiedział Tragg. — To jest dziwne! Oba mieszkania: 907 i 805 widocznie zostały tak dokładnie wytarte, że są czyste jak liza. W obu mieszkaniach nie ma żadnego odcisku, są tylko odciski Marvina Billingsa. Pozostawił je w mieszkaniu numer 907.

— Czy miał klucze? — spytał Mason.

— Nie wiem. W kieszeniach Billingsa nie było nic. Ani kluczy, ani pieniędzy, ani papierosów, ani ołówka, nic.

Mason uśmiechnął się.

— A więc, poruczniku, dzięki panu, czuję się teraz o wiele lepiej, nawet gdyby zanościło się na to, że zostałem oszukany. Zdjął pan z moich ramion obrzydliwy ciężar.

— Dobra, Perry! Chcę jednak pana ostrzec, że jeżeli cały plan jest spreparowany przez pana, będzie miał pan cholerne kłopoty. Nie lubimy obywateli, którzy flungują porwanie ludzi. Nie podobają się nam również zbrodnie. I mogę panu powiedzieć bez naruszania czegokolwiek zaufania, że Hamilton Burger, nasz prokurator okręgowy, jest święcie przekonany, iż mamy do czynienia z mistyfikacją wymyśloną przez pana. Według niego, chce pan pogmatwać wszystko w taki sposób, że gdy pana klientka zostanie w końcu aresztowana, prokurator będzie miał ciężki orzech do zgryznięcia z udowodnieniem jej winy. Ale znamy Hamiltona Burgera! Trudności potęgują tylko jego gorliwość. Z pewnością zdemaskuje podstępny plan i udowodni winę wszystkim przestępcom.

— Zdać sobie z tego dokładnie sprawę — rzekł Mason. — Dziękuję za poufną informację, poruczniku. Muszę zastrzyć węd.

— I otworzyć uszy — przestrzegł Tragg.

— Oczywiście — zgodził się Mason, kładąc słuchawkę.

Adwokat zwrócił się do Della Street:

— A więc, możemy znów wziąć się za pracę. Sądzę, że nasza klientka jest dość sprytna i niezła intrygantka... Słyszałaś moją rozmowę z Traggim?

Della Street skinęła głową. Nagle odezwała się z gniewem:

— Mam nadzieję, że ją schwytają i udowodnią winę! — Po chwili wahania dodała: — Lecz gdyby Dorrie Ambler zagrała rolę uczciwie i przekazała panu sprawę swoich rozszczeń do majątku, kto wie, czy nie przypadłoby jej kilka milionów dolarów. Teraz uwikłała się w zbrodnię.

— Tym się nie muszę interesować jako adwokat — zaznaczył Mason. — Gdy zostanie aresztowana, powinna wziąć zeszyt, usiąść i napisać: „Uczciwosc jest pięćset razy lepszą polityką”.

— Będzie już trochę za późno! — zauważyła Della Street.

Mason wstał i zaczął chodzić tam i z powrotem po gabinecie.

— Gdyby nie zaistniały dwie okoliczności — odezwał się wreszcie — zakwestionowałbym całkowicie wnioski Tragga.

— Jakie to okoliczności, szefie?

— Pierwsza okoliczność: nasza klientka w podstępny sposób stwarza dziwaczne sytuacje, ażeby zdobyć rozgłos. Wiemy, że chciała uczynić coś dramatycznego, znaleźć się na szpaltach gazet Wykorzystała przy tym podobieństwo do Minerwy Minden.

— A druga okoliczność? — zapytała Della.

Redaguje kolegium. Redakcja (i wydawnictwo) — Łódź, Piotrkowska 98. Adres pocztowy: „DL”. Łódź 1, skrytka nr 89. Telefony: centrala 293-00 łączy ze wszystkimi działami. Redaktor naczelny 325-64. Z-ca redaktora naczelnego 307-28. Sekretarz odpowiedzialny 204-75. II sekretarz 303-04. Dział: miejski 223-33 i 337-47, sportowy 208-95 społeczno-ekonomiczny 223-05, 228-32, wojewódzki 343-80 i 341-10, listów i interwencji 343-80 (rekopisów nie zamówionych red. nie zwraca), kulturalny i „Pazorama” 378-97 i 223-05, fotoreporterski 378-97. Redakcja nocna 279-76. Ział ogłoszeń 311-50. (Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.) Wydaje Łódzkie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa”. Kolportaż i prenumerata: Przedś, Upowsz. Prasy i Książk. „Ruch” — Łódź, Kopernika 53, centrala 455-70. Cena prenumery kwartalnie 39 zł. Egzemplarz archiwalny „Dziennika” są do nabycia w sklepie „Ruch”, Łódź, Piotrkowska 95.